

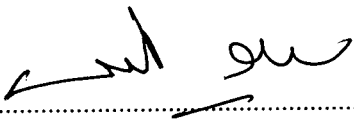
ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเถา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 2

พริภา ชวนชื่น

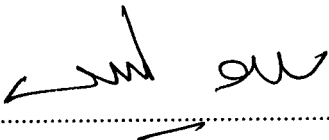
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤษภาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

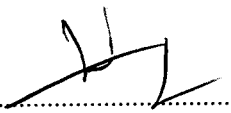
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ พรนิกา ชวนชื่น ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชัยพจน์ รักรงาม)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.ชัยพจน์ รักรงาม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อัมสวาสดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 24 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วยเหลือ แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเสร็จสมบูรณ์อย่างดีจาก ดร.ชัยพจน์ รักราม ประธานกรรมการ ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี และ ดร. สุเมธ งามกนก กรรมการ สอบปากเปล่างานนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญอาจารย์ผู้สอนทุกท่าน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทาง ในการศึกษาค้นคว้า และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงานนิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ จึงขอกราบขอบพระคุณไว้อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สมุท ธานี อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.สมพงษ์ ปั้นหุ่น อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพา และนายศักรินทร์ สายันท์ ผู้อำนวยการ โรงเรียน วัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ได้กรุณาให้ ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ พ่อแม่ พี่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคนในครอบครัวที่คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำปรึกษา ห่วงใยเอื้ออาทร และให้กำลังใจ รวมทั้งนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการทำงานนิพนธ์ในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วง ด้วยดี

คุณค่าและความดีอันพึงมีจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ความรักและความเมตตา ต่อผู้วิจัยเป็นกำลังใจในการทำงานนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จด้วยดี

พรนิภา ชวนชื่น

58920416: สาขาวิชา: บริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: สภาพแวดล้อมทางการเรียน/ โรงเรียนวัดหนองกันเกรา/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาธวัชระยอง เขต 2

พจนานุกรม: ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียน
วัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาธวัชระยอง เขต 2 (A STUDY OF
STUDENT'S LEARNING ENVIRONMENT IN WATNONGKANKRAO SCHOOL UNDER
THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE RAYONG AREA OFFICE 2) คณะกรรมการ
ควบคุมงานนิพนธ์: ชัยพจน์ รังงาม, กศ.ด. 105 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาธวัชระยอง
เขต 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาธวัชระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
ซึ่งได้มาจากการเปิดตาราง Krejcie and Morgan (1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 167 คน
จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง
.25 ถึง .97 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่า (t -test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว
(One-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธี Least significant different
(LSD)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาธวัชระยอง เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาธวัชระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ
3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาธวัชระยอง เขต 2 จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการเรียนการสอน และด้านการให้บริการผู้เรียน แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

58920416: MAJOR: EDUCATION ADMINISTRATION; Ed.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD: A STUDY OF STUDENT'S LEARNING ENVIRONMENT/
WATNONGKANKRAO SCHOOL/ THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
RAYONG AREA OFFICE 2

PORNNIPA CHUANCHUEN: A STUDY OF STUDENT'S LEARNING ENVIRONMENT IN WATNONGKANKRAO SCHOOL UNDER THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE RAYONG AREA OFFICE 2. ADVISOR: CHAI POT RAK-NGAM, Ed.D. 105 P. 2017.

The purposes of this research were to study and to compare student's learning environment in Watnongkankrao School under the Primary Educational Service Rayong Area Office 2, academic year of 2016. The total of 167 student at 4-6 primary students of Watnongkankrao School under the Primary Educational Service Rayong Area Office 2 were selected by stratified random sampling. The research instrument was a five-rating-scale questionnaire with .25 to .97 discrimination power and .92 reliability. The data was analyzed through the use of Mean (\bar{X}), Standard Deviation (SD), t -test, One-way ANOVA and Least Significant Difference (LSD).

The results of the study were as follows:

1. Student's learning environment in Watnongkankrao School under the Primary Educational Service Rayong Area Office 2 was at high level in general and in all aspects.
2. Student's learning environment according to genders were statistically significantly at .05 level in general and in all aspects. Except friend group society was not different statistically significant.
3. Student's learning environment in Watnongkankrao School under the Primary Educational Service Rayong Area Office 2 according to students' levels was not different statistically. Except instruction and learner's service were statistically significantly at .05 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์การวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพทั่วไปของโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2.....	9
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน.....	13
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก.....	93
ภาคผนวก ข.....	97
ภาคผนวก ค.....	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	105

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ข้อมูลนักเรียน..... 11
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นเรียน..... 50
3	ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม..... 56
4	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทาง การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระของ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน 57
5	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทาง การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้อ..... 58
6	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทาง การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระของ เขต 2 ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ..... 59
7	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทาง การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระของ เขต 2 ด้านการให้บริการผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ..... 60
8	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทาง การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระของ เขต 2 ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ..... 61
9	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทาง การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระของ เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ..... 62
10	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทาง การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระของ เขต 2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายข้อ..... 63
11	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทาง การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระของ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน 64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12	65
เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน	
13	66
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับชั้น.....	
14	67
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามระดับชั้นเรียน.....	
15	69
เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามระดับชั้นเรียนเป็นรายคู่.....	
16	69
เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการให้บริการ ผู้เรียน จำแนกตามระดับชั้นเรียนเป็นรายคู่.....	
17	104
ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกตามรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2.....	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้.....	31

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมและยกระดับการศึกษาในทุกช่วงวัยให้ทุกส่วนบูรณาการการศึกษาอย่างต่อเนื่องไม่แยกงานด้านการศึกษาจนทำให้ไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศการพัฒนาครู/บุคลากรทางการศึกษา เทคโนโลยีในการศึกษาสู่ความทันสมัย โดยมีเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในระบบการศึกษาต้องตอบโจทย์ให้ได้ว่าการกระทำนั้น ๆ เด็กหรือผู้เข้ารับการศึกษาในทุกระดับจะได้รับประโยชน์อะไร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, หน้า 3)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตราที่ 24 กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ให้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ 6) จัดการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการจัดการศึกษา คือการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียน Featherstone (1965, pp. 14-19) ได้ให้ข้อคิดว่า การสร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมโรงเรียนที่ดีจะช่วยส่งเสริม และปลูกฝังให้นักเรียนนักศึกษาได้เป็นบุคคลที่พร้อมด้วยความรู้ความสามารถ ความเจริญ ทั้งร่างกายจิตใจ อันจะเป็นการสร้างบุคลิกที่ดีงามแก่ นักเรียน ทางด้านสื่อการเรียนการสอนนั้น เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการเรียนการสอนเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึก

และเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงกล่าวได้ว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน เพื่อนร่วมชั้น อาคารสถานที่ ตลอดจนสื่อการเรียน การสอนเหล่านี้มีผลกระทบต่อ การเรียน การสอนของนักเรียน ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีส่วนช่วยในพัฒนา ความรู้ ความสามารถ และกระตุ้นอารมณ์และสติปัญญาของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

สภาพแวดล้อมทางการเรียนมิได้ หมายถึง อาคารสถานที่ หรือ ห้องเรียนเท่านั้น แต่เป็นสภาพหรือสภาวะใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม จำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม หรือทางกายภาพ หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่จัดว่าสำคัญที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ อย่างรวดเร็ว ได้แก่ สภาพแวดล้อม ภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมหรือจิตกรรม หมายถึง ระบบคุณค่าที่ยึดถือซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของ กลุ่มสังคม ข่าวสาร ความรู้ความคิด ตลอดจนความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและทัศนะ ไม่ว่าจะ เป็นตัวเองหรือคนอื่นก็ตามสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียน การสอนเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับนักเรียนและเกี่ยวกับผู้สอน สภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นเรื่องเกี่ยวกับ พฤติกรรมความสำคัญของมนุษย์ซึ่งมีอิทธิพลและส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้นจะเป็นไปในรูปแบบของกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ครูผู้สอนกับผู้เรียนด้วยกัน ได้แก่ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการเรียน และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ (สันติสุข ศิลปภษา, 2547, หน้า 2) โดย Astin (1971, pp. 308-316) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมของ นักเรียนมี 6 ด้าน คือด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีจึงควรที่จะเป็นไปเพื่อสนับสนุนเป้าหมายการจัดการศึกษา ในแต่ละระดับ โดยยึดตัวผู้ใช้สภาพแวดล้อมเป็นหลักในการพิจารณาและในศาสตร์ แห่งการบริหารการศึกษาก็ได้มีการระบุไว้ว่างานที่สำคัญงานหนึ่งของผู้บริหารการศึกษา คือ การจัดสภาพแวดล้อม อัน ได้แก่ อาคารสถานที่ บริเวณสิ่งแวดลอม และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการบริหารการศึกษา โดยคำนึงถึงการพัฒนาปริมาณและคุณภาพของสภาพแวดล้อมให้เกิด ประโยชน์สูงสุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 เป็นโรงเรียน ประถมศึกษานานกลาง จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน ทั้งหมด 802 คน ข้าราชการครูประจำการ 34 คน พนักงานราชการ 2 คน ครูอัตราจ้าง 10 คน ภารโรง 2 คน สภาพทั่วไปของโรงเรียนวัดหนองก้นเกรา ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่กิ่งเมือง กิ่งชนบท ห่างจาก

ที่ว่า การอำเภอแกลง ประมาณ 4 กิโลเมตร สภาพรอบโรงเรียน มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป
ไม้ยางพารา โรงงานเฟอร์นิเจอร์ จำนวน 15 โรง ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง
แรงงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม ขนาดกลาง อาชีพเกษตรกร เช่น ทำไร่ ทำสวน อาชีพค้าขาย

จากสภาพดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาดังนี้ ฐานะของผู้ปกครองค่อนข้างยากจนเพราะรายได้
ต่ำแต่มีภาระที่ต้องใช้จ่ายสูง เป็นค่าครองชีพ ค่าเช่าบ้าน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกเหนือจากที่รัฐ
จัดให้ อาชีพส่วนใหญ่รับจ้างตามโรงงาน ฐานะค่อนข้างยากจน อพยพย้ายถิ่นฐานบ่อย ทำให้
นักเรียนต้องย้ายติดตามผู้ปกครอง อาศัยอยู่ในชุมชนพื้นที่ใกล้โรงเรียน ส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในพื้นที่
ย้ายมาจากทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่อยู่อาศัยของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นห้องเช่า มีสภาพแออัด
ทำให้เสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตประจำวันในทางที่ไม่เหมาะสม นักเรียนย้ายเข้า มีความรู้พื้นฐานต่ำ
บางคนมีความรู้ต่ำกว่าระดับชั้นเรียน ทำให้เป็นปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
และผู้ปกครองมีการศึกษาน้อย จึงเป็นสาเหตุให้การดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองในเรื่องของ
การเรียนของนักเรียนน้อย ขาดการเชื่อมโยงองค์ความรู้ระหว่างโรงเรียนกับที่บ้าน ส่งผลให้นักเรียน
ขาดความรับผิดชอบ และต้องปรับตัวกับการอยู่ร่วมกับเพื่อนสังคมและสภาพแวดล้อมใหม่
จากการที่ต้องเปลี่ยนสถานที่เรียนบ่อยครั้ง ทำให้นักเรียนบางส่วนมาเรียนไม่ต่อเนื่อง ขาดความรู้
ความสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ด้านวิชาการ คุณธรรมจริยธรรมน้อย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำ นอกจากนี้ การจราจรหน้าโรงเรียนในเวลาเช้าและเย็นมีสภาพที่ไม่ปลอดภัยเสี่ยง
ต่อการเกิดอุบัติเหตุ โรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่รอบ ๆ บริเวณโรงเรียน ส่งผลด้านมลภาวะทาง
อากาศ โรงเรียนขาดแคลนบุคลากร ที่มีความสามารถเฉพาะวิชา เช่น วิชา ศิลปศึกษา ดนตรี
นาฏศิลป์ บรรณารักษ์ พลศึกษา ขาดแคลนด้านอาคารสถานที่ ห้องเรียน ไม่พอเพียงที่ใช้ในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์วิทยาศาสตร์
ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน เป็นต้น (โรงเรียนวัดหนองกันเกรา, 2558 ก, หน้า 7-9)

โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ปีการศึกษา 2554
ทำให้ทางโรงเรียนเห็นว่า มีสาเหตุหลายประการซึ่งเป็นปัญหาที่โรงเรียนต้องปรับปรุงพัฒนา
หลาย ๆ ด้าน และได้ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน และสร้างบรรยากาศ
เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนว่า มุ่งพัฒนา
โรงเรียนให้มีความพร้อมทุกด้าน นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะการดำรงชีวิตตามแนว
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สืบสานความเป็นไทย มั่นใจในตนเอง จากสรุปผลการดำเนินงาน
ในการจัดการศึกษาประจำปี พ.ศ. 2558 ทางโรงเรียนได้ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาใน
การดำเนินงาน ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค และได้พบปัญหา ในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนวัดหนองกันเกราโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำ

ชุมชนผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมีปัญหาหลายด้าน จากที่กล่าวมาข้างต้นต้องดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเร่งด่วน (โรงเรียนวัดหนองก้นเถา, 2558 ข, หน้า 7-9)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงความสนใจศึกษาปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองก้นเถา อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน และนำไปสู่แผนพัฒนาสถานศึกษาในเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนวัดหนองก้นเถา ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีเจตคติที่ดี มีความรัก และผูกพันต่อสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเถา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเถา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 จำแนกตามเพศและระดับชั้น

ประโยชน์การวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลที่ได้มาวางแผน ปรับปรุง พัฒนา และแก้ไขสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเถา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้และตรงตามความต้องการของนักเรียนและเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี เก่ง มีสุข สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

คำถามในการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเถา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 อยู่ในระดับใด

2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศแตกต่างกันหรือไม่

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามระดับชั้นแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศแตกต่างกัน

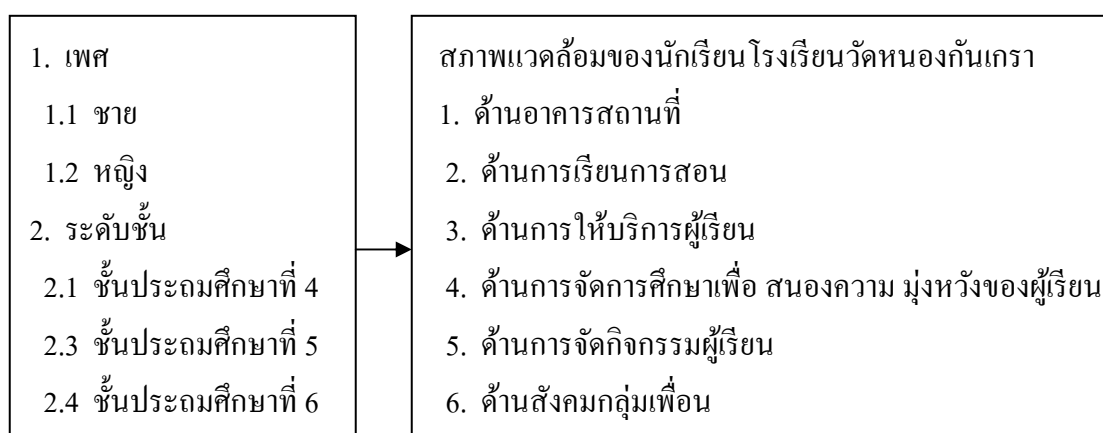
2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามระดับชั้นแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ตามแนวคิดของ Astin (1971, pp. 308-316) 6 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน เป็นตัวแปรในการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยผู้วิจัยกำหนดการเพศและระดับชั้นของผู้เรียน ตัวแปรในการศึกษา ดังกรอบความคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ตามแนวคิดของ Astin (1971, pp. 308-316) 6 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยผู้วิจัยกำหนดการเพศ และระดับชั้นของผู้เรียน เป็นตัวแปรในการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ประกอบด้วย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 293 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2559 โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตาราง Krejcie and Morgan (1970, p. 608) ได้กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 167 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของนักเรียน ประกอบด้วย

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ระดับชั้น

3.1.2.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.1.2.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.1.2.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ประกอบด้วย

3.2.1 ด้านอาคารสถานที่

3.2.2 ด้านการเรียนการสอน

3.2.3 ด้านการให้บริการผู้เรียน

3.2.4 ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน

3.2.5 ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน

3.2.6 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง ลักษณะหรือสภาพการต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการศึกษา รวมทั้งพัฒนาทุกด้านของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเถรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้จำแนกสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียน วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ที่อยู่ในตำแหน่งหรือบริเวณที่เหมาะสมและเอื้อประโยชน์ต่อการใช้สอยมีการจัดตกแต่งอาคารสถานที่ สิ่งปลูกสร้างมีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย สะอาด มีอาคารเรียนอาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องสมุด และห้องปฏิบัติการเพียงพอสำหรับการใช้งาน โรงอาหารถูกสุขลักษณะ ห้องน้ำ ห้องส้วมมีการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อุปกรณ์ในห้องเรียน สนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา อยู่ในสภาพดี และจัดเป็นระเบียบ

2. สภาพแวดล้อมด้านการสอน หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสอน หลักสูตร วิธีการสอน การวัดผลและประเมินผลของครู หนังสือและเอกสารประกอบการสอน ได้แก่ การมีวิธีการสอนและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นกระบวนการคิดและมุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน การสร้างบรรยากาศในการเรียน การจัดทำหรือจัดหาสื่อการเรียน การสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนการใช้เทคโนโลยีประกอบการสอน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมเสริมทักษะทางวิชาการ การวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ รวมถึงการให้บริการเพื่อสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ แก่ผู้เรียนและชุมชน

3. สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนได้รับความสะดวกสบาย ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ การจัดบริการเกี่ยวกับการให้การศึกษา การจัดบริการอาหารกลางวัน การแนะแนว การจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การจัดการเรียนการสอนเรื่องความปลอดภัยจากสิ่งต่าง ๆ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ความปลอดภัยนอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน การจัดบริการร้านค้า และการบริการด้านอื่น ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความพร้อม

4. สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นต่อการศึกษา ความรู้และประสบการณ์ คุณธรรมและจริยธรรมที่นักเรียนมุ่งหวังจะได้รับจากการศึกษาของโรงเรียนทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม ตลอดจนความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพในอนาคต

5. สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง ลักษณะกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้ให้นักเรียนได้เข้าร่วม มีการวางแผนร่วมกันเป็นการจัดประสบการณ์เพิ่มเติม นอกเหนือจากหลักสูตรที่เรียน เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

6. สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึง การคบเพื่อนของนักเรียนภายใน โรงเรียน การรวมกลุ่มความสัมพันธ์และความร่วมมือในกลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา กระบวนการกลุ่มที่จัดขึ้นในโรงเรียน ได้แก่ ความสนใจในการเรียน พฤติกรรมการเรียนของเพื่อน ร่วมชั้น ตลอดจนกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการที่จัดขึ้นในโรงเรียน

ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 2 ในระดับชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2559 จำนวน 802 คน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จัดการศึกษาในระดับอนุบาล-ประถมศึกษาปีที่ 6

เพศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของนักเรียน ซึ่งแบ่งได้เป็นหญิง และชาย
ระดับชั้นนักเรียน หมายถึง ระดับชั้นเรียนที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน วัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2559 แบ่งเป็น

1. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4
2. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5
3. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียด ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2
2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน
3. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยนอกประเทศ

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

ประวัติโรงเรียนวัดหนองกันเกรา

โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 24/ 1 หมู่ 1 ตำบลทางเกวียน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เปิดทำการสอนครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2482 ทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีนักเรียนครั้งแรก 10 คน โดยมีผู้ที่มาดำรงตำแหน่งผู้บริหารดังนี้ (โรงเรียนวัดหนองกันเกรา, 2558 ข, หน้า 7-9)

1. นายเจียน ตำแหน่ง เป็นผู้บริหาร คนแรก ในตำแหน่งครูใหญ่ จนถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2482
2. นายเสน่ห์ ชาญด้วยกิจ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ เมื่อ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2483 ถึง พ.ศ. 23 ธันวาคม พ.ศ. 2483
3. นายจรวง ศิริสวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2484 ถึง 16 เมษายน พ.ศ. 2484
4. นายกรุง จุลเจือ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2488 ถึง 6 มิถุนายน พ.ศ. 2500

5. นายรัฐ หิรัญรักษ์ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2500 ถึง 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2527
6. นายสมบุรณ์ ปาลสุทธิ ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528 ถึง 17 สิงหาคม พ.ศ. 2538
7. นายบุญเลิศ มัชฌิมา ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2538 และ ปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ และลาออกจากราชการ เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2544
8. นายศักรินทร์ สายัณห์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน

อาคารเรียนในสมัยเริ่มแรกเป็นอาคารเรียนชั่วคราวชั้นเดียว ทรงปั้นหยาลังคามุงจาก ขนาดพื้นที่ห้อง 6/10 เมตร เปิดสอนอยู่นาน 14 ปี อาคารเรียนชำรุดใช้งานไม่ได้ นายพันธ์ หัศจรรย์ พร้อมด้วยคณะกรรมการ และชาวบ้านช่วยกันสละทรัพย์ ที่ดิน และ แรงงานตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ ต่าง ๆ สร้างอาคารเรียน แบบ ป.1ข พิเศษ มีจำนวน 2 ห้องเรียนในที่ดินแห่งใหม่ โดยใช้ที่ดินของ นายตั้ง ขวัญยืน นายเหลือ พรานนคร นายปลอด สุทธิสถิตย์ เนื่องจากสถานที่เดิมอยู่ห่างไกลชุมชน การคมนาคมไม่สะดวก นักเรียนต้องเดินทางข้ามหนองน้ำ ประชาชนจึงพร้อมใจกันให้ย้าย โดยเปิดใช้อาคารเรียนเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2497 ได้รับงบประมาณจากทางราชการ จำนวน 20,000 บาท เพื่อดำเนินการต่อเติมด้านข้าง เช่น ฝาห้อง ประตู หน้าต่าง เปิดทำการสอนเรื่อยมา

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนวัดหนองก้นเกรา

1. ปรัชญาของโรงเรียน: “สุภาพดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม เลิศล้ำวิชาการ สานสัมพันธ์ ชุมชน”
2. คติพจน์: “โยคา เว ชายเต ฐริ” ปัญญาย่อมเกิดขึ้นได้เพราะการฝึกฝน
3. สีประจำโรงเรียน: “ฟ้า ชมพู”
4. ต้นไม้ประจำโรงเรียน: “ต้นก้นเกรา”
5. ข้อมูลครูและบุคลากร: ผู้อำนวยการ 1 คน ครูประจำการ 34 คน พนักงานราชการ 2 คน ครูอัตราจ้าง 10 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน คนงาน 2 คน รวมทั้งหมด 50 คน
6. ข้อมูลนักเรียน

ตารางที่ 1 ข้อมูลนักเรียน

ระดับ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
อนุบาล1-2	98	102	200
ประถมศึกษาปีที่ 1-6	310	292	602
รวมทุกระดับชั้น	418	404	802

7. จำนวนห้องเรียนที่เปิดสอน ในปีการศึกษา 2559

- 7.1 อนุบาล 1 เปิดสอน 3 ห้อง
- 7.2 อนุบาล 2 เปิดสอน 3 ห้อง
- 7.3 ประถมศึกษาปีที่ 1 เปิดสอน 3 ห้อง
- 7.4 ประถมศึกษาปีที่ 2 เปิดสอน 3 ห้อง
- 7.5 ประถมศึกษาปีที่ 3 เปิดสอน 3 ห้อง
- 7.6 ประถมศึกษาปีที่ 4 เปิดสอน 3 ห้อง
- 7.7 ประถมศึกษาปีที่ 5 เปิดสอน 3 ห้อง
- 7.8 ประถมศึกษาปีที่ 6 เปิดสอน 3 ห้อง
- 7.9 รวมทุกระดับชั้น เปิดสอน 24 ห้อง

8. ข้อมูลด้านอาคารสถานที่

- 8.1 อาคารเรียน แบบ สปช.105/ 29 จำนวน 2 หลัง เป็นห้องเรียน จำนวน 11 ห้อง
- 8.2 อาคารเรียนแบบ พิเศษ จำนวน 1 หลัง ชั้นล่างเป็นห้องเรียน อนุบาล 3 ขวบ 2 ห้อง ชั้นบนใช้ เป็นศูนย์เทคโนโลยี ห้องคอมพิวเตอร์ 2 ห้อง
- 8.3 อาคารเรียน แบบ สปช. 2/ 28 เป็นห้องเรียน 9 ห้อง
- 8.4 อาคารอเนกประสงค์ แบบ สปช. 202/ 26 จำนวน 1 หลัง
- 8.5 อาคารเรียนแบบพิเศษจำนวน 1 หลัง ใช้เป็นห้องธุรการ ห้องผู้บริหาร จำนวน 6 ห้อง
- 8.6 ห้องน้ำห้องส้วม 4 หลัง
- 8.7 อาคารห้องสมุดและศูนย์ศิลปวัฒนธรรม จำนวน 1 หลัง
- 8.8 อาคารพยาบาล จำนวน 1 หลัง
- 8.9 ศาลาไทยศาลาธรรม
- 8.10 เรือนจีนธงรงค์

8.11 ศาลากันกรา

8.12 โรงครัว

8.13 ห้องประชุม

สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนวัดหนองกันกรา

โรงเรียนใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ ประกอบด้วย ขั้นตอนบริหารงาน 9 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นร่วมคิดวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ร่วมสร้าง ความตระหนักแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ขั้นร่วมสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์เพื่อการพัฒนา ร่วมสร้าง ทีมงาน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ กระจายอำนาจ ขั้นร่วมพัฒนาบุคลากรและทีมงาน ขั้นร่วม ดำเนินการพัฒนาตามแผนกลยุทธ์ ขั้นร่วมสร้างภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ ขั้นร่วมประเมินความสำเร็จ และขั้นร่วมกันประชาสัมพันธ์แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ โดยการสร้างพลังขับเคลื่อนในการบริหาร จัดการที่ดี คล่องตัว มีประสิทธิภาพส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพ คุณภาพผู้เรียนเป็นที่ยอมรับของ สังคม บริหารเป็น 4 งาน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงานบุคคล งานบริหารทั่วไป และ งานบริหารการเงินพัสดุ โดยใช้หลักทฤษฎีระบบของ สมิต ซึ่ง ประกอบด้วย Input process output/ Outcome เป็นเครื่องกำกับในการบริหารงานซึ่งมีคณะกรรมการ ครู บุคลากร ที่มีความมุ่งมั่น มานะ อดทน มีความตั้งใจ มีความเสียสละ มีความสามารถและทักษะต่อการปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพครู ทำงานเป็นทีม แบบร่วมพลังสร้างสรรค์มีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเป็นแบบอย่างและเป็นผู้นำที่ดี

โรงเรียนขาดบุคลากรด้านบริหาร คือ ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 2 ตำแหน่ง จึงขาดการประสานงานในด้านบุคลากรมีครูบรรจุใหม่ที่มาจากต่างถิ่นฐานจำนวนมาก เมื่อปฏิบัติ หน้าที่ครบ 2 ปี ขอย้ายกลับภูมิลำเนา จึงมีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคลากรและเปลี่ยนหน้าที่บ่อยครั้ง ครูบุคลากรมีวัยต่างกัน มีประสบการณ์และความแตกต่างกัน ในการทำงานเป็นทีม มีผลทำให้ เสียเวลาและกำลังคนมาก ครูขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนวัดหนองกันกรา

สภาพแวดล้อม โดยรอบโรงเรียนเป็นชุมชน ชนบทกึ่งเมืองที่ประกอบอาชีพ โรงงาน อุตสาหกรรม ไม้ยางพาราขนาดกลาง การคมนาคมสะดวก มีระบบไฟฟ้า สาธารณูปโภค มีภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้ ประชาชนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ผู้นำองค์กรผู้นำชุมชนให้ความสำคัญ ต่อการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างดีโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง

ประชาชน ผู้ปกครองนักเรียน ได้อพยพครอบครัวมารับจ้างทำงาน นักเรียนมีความขาดแคลนจำนวนมาก มีฐานะครอบครัวและมีพื้นฐานความรู้ต่างกัน มีการย้ายเข้าย้ายออก เป็นจำนวนมาก จึงส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในสภาพพื้นที่รอบ ๆ โรงเรียน มีแหล่งอบายมุข ร้านเกม ร้านอินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

มีนักศึกษาได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้หลากหลาย ดังนี้

Astin (1971, p. 3) กล่าวว่า สภาพแวดล้อม ตามความหมายของพจนานุกรม (Webster's new collegiate dictionary) หมายถึง การรวมตัวของสภาพภายนอกที่มีอิทธิพลต่อชีวิต และพัฒนาอินทรีย์ ส่วนคำว่าสภาพแวดล้อมโรงเรียน (School environment) หมายถึง ลักษณะใด ๆ ก็ตามของโรงเรียนเป็นสิ่งเร้า (Stimulus) ที่มีศักยภาพอันมีอิทธิพลต่อนักเรียนนักศึกษา

Walberly (1987, p. 533) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมหรือสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา หากมองกันให้แคบลงในระดับห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา คือ บรรยากาศของชั้นเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนกลุ่มของสังคมที่มีอิทธิพลต่อสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้นั่นเอง

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของคำว่า สภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น

Hoy and Miskel (2001, p. 28 อ้างถึงใน ธร สุนทรายุทธ, 2551, หน้า 99) สภาพแวดล้อมคือทุกสิ่งอย่างที่อยู่มากองการแต่ก็ไม่เหมือนกับระบบทางร่างกาย (Physical systems) ระบบสังคม (Social systems) เป็นระบบเปิด ดังนั้น ขอบเขตของระบบสังคม จึงมีความไม่ชัดเจนมากกว่าระบบทางร่างกาย และสภาพแวดล้อมในระบบสังคมจะแทรกซึมลวงล้ำไปง่ายกว่าไม่ต้องสงสัยเลยว่าทำไมสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา จึงมีบทบาทที่สำคัญของสถานศึกษา เพราะสภาพแวดล้อมเป็นแหล่งทรงพลังของระบบการศึกษา เป็นแหล่งทรัพยากร ค่านิยม เทคโนโลยีความต้องการ และความเป็นประวัติศาสตร์ที่บีบบังคับ และสร้างโอกาสในการดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษา

ณัฐมนต์ ปัญจวิณิน (2553, หน้า 13) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน คือ ภาวะใด ๆ ของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม โดยเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเกิดจากการสร้างขึ้นของมนุษย์ สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นส่วนสำคัญต่อการเรียนการสอน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้ เกิดความรัก และหวงแหนต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน

Mcvey (1989, p. 124) ได้ให้ทัศนะว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน ประกอบด้วย แสงสว่าง สี เสียง บริเวณที่ว่าง และลักษณะที่ใช้ในการเรียนรู้

Harold (1964, p. 233) ได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมสถานศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาว่า หมายถึง ระบบการศึกษา ระบบการปกครอง และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนนักศึกษาได้รับ ประสบการณ์ในการพัฒนาตนเอง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทักษะ และความสนใจ

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยต่อการตอบสนองของพฤติกรรมของผู้เรียน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ถือเป็นหัวใจสำคัญหลักที่อิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมทั้งทางบวกและทางลบของมนุษย์ทั้งที่เป็นรูปธรรมนามธรรม

อิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากซึ่ง Duke (1979, อ้างถึงใน อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์, 2553) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน แบ่ง 7 ประเภท คือ

1. อิทธิพลทางด้านเทคโนโลยี (Technological influences) ในปัจจุบันอัตราเพิ่มขึ้นของประชาชนดูเหมือน จะเป็นปัญหาในเกือบทุกเรื่องแม้แต่ในวงการศึกษา การเพิ่มจำนวนของนักเรียน ในขณะที่ งานของอาคารสถานที่ และจำนวนครูเท่าเดิม จึงเป็นภาระอย่างยิ่งแก่โรงเรียน จึงทำให้ครูแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาในเรื่องการเรียนการสอน การดำเนินการในชั้นเรียน โดยการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ อิทธิพลของเทคโนโลยีบางประการจะแผ่ครอบคลุมเข้าไป จนยากที่ครูจะรู้สึกได้อิทธิพลเหล่านี้ทำให้ครูสังสัย เจตคติ ความรู้สึกนึกคิดและใช้เป็นแนวทางในการจัดการชั้นเรียน ในช่วง 2 ศตวรรษที่ผ่านมาความเคลื่อนไหวทางด้านเทคโนโลยีกำลังเฟื่องฟูมากจนคนส่วนใหญ่ พยายามที่จะดำเนินชีวิตที่ดีกว่าเดิมและมีความคิดว่าเทคโนโลยีจะช่วยให้การดำเนินต่าง ๆ ดีขึ้น โดยเฉพาะในด้านอุตสาหกรรม ส่วนด้านการศึกษาเริ่มมองว่าการศึกษามีผลผลิตชัดเจนเหมือนอุตสาหกรรม การเรียนการสอน จึงให้แก่นักเรียนเลื่อนชั้นเท่านั้น แต่ที่จริงการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีความหมายมากกว่าการเลื่อนชั้นหรือสอบได้ ดังนั้น นั้นการศึกษาจึงมองไปว่า จะต้องแก้ไข โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในหลาย ๆ รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบแรก ได้แก่ วิธีการเยียวยา (Medical model) คือ เป็นการเน้นที่การวินิจฉัยหา การดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาและประเมินผลที่ได้ วิธีนี้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาจะพยายามช่วยครู ที่มีปัญหาการเรียนการสอน วิธีนี้ไม่ค่อยจะได้ผลนักเพราะการที่จะเทียบโรงเรียนให้เหมือนกับ โรงพยาบาลนั้นเป็นไปได้ยาก อีกประการหนึ่ง การฝึกหัดครูให้พยายามมองปัญหาต่าง ๆ นั้น เป็นเรื่องยากอีกเช่นกัน

รูปแบบที่สอง ได้แก่ การใช้ยุทธวิธีที่อาศัยการวิจัยอย่างมีระบบเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับ ปัญหาทางด้านพฤติกรรมของนักเรียน วิธีเหล่านี้เป็นผลมาจากการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยา

นักสังคมวิทยาและนักจิตวิเคราะห์ ซึ่งเพิ่มความสนใจมาที่ “พฤติกรรม” ครูจะได้รับการฝึกฝนอบรมให้รู้จักใช้การเสริมแรง และการดำเนินการตามกรณี พฤติกรรมที่เหมาะสมของนักเรียนจะต้องได้รับการเสริม ในขณะที่เดียวกันพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาจะถูกกระตุ้นให้ปรับปรุง โดยวิธีการที่ใช้เครื่องเสริมแรงเช่นเดียวกัน ในรูปแบบนี้ พบว่า นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่น่าพอใจ ลดปัญหาในห้องเรียน

รูปแบบที่สาม ได้แก่ การใช้เครื่องมือเพื่อประหยัดและแรงงาน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ คอมพิวเตอร์และโทรทัศน์ การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนช่วยให้การเรียนรายบุคคลบรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น การเรียนรายบุคคลหรือการเรียนด้วยตนเองจะช่วยลดการคับข้องใจของผู้เรียนเวลาในการเรียนหรือการแข่งขันกับผู้อื่น ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความสามารถของตนเอง ขณะเดียวกันครูก็จะมีเวลามากพอที่จะให้ความสนใจและเอาใจใส่แต่ละคนมากขึ้น นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังช่วยคิดคะแนน การเก็บระเบียบต่าง ๆ เพื่อจะได้ช่วยลดภาระครูในด้านธุรการ

รูปแบบสุดท้าย ได้แก่ การเปลี่ยนสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ ทั้งสถาปนิกผู้ออกแบบโรงเรียนและห้องเรียนด้านการปรับปรุงแบบอาคารสถานที่ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนและผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้สะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้ยังได้พยายามออกแบบให้นักเรียนได้เรียนอย่างสบายใจ มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างห้องเรียนเอนกประสงค์ที่สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อใช้ในการเรียนที่เป็นกลุ่มใหญ่ และกลุ่มย่อย ได้สะดวก ออกแบบทางเดินติดต่อระหว่างห้องเรียนให้มีการเคลื่อนย้ายสถานที่เรียนได้อย่างคล่องแคล่วและรวดเร็ว

2. อิทธิพลทางด้านกฎหมาย (Legal influences) อิทธิพลทางด้านกฎหมายมีแนวโน้มเข้ามา มีบทบาทในโรงเรียนของประเทศอุตสาหกรรมมากกว่าประเทศอื่นในประเทศที่กำลังพัฒนานั้น มักมีความพยายามที่จะให้จัดอำนาจการศึกษาขึ้นอยู่กับส่วนกลางทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่างกัน ในเรื่องระเบียบหรือข้อกฏบังคับมากมายในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ส่วนในประเทศที่พัฒนาแล้ว อิทธิพลทางการกฎหมายจะเข้ามา มีบทบาทมากเพื่อจัดอิทธิพลของสมาคมผู้ปกครองที่มักจะก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่นักศึกษาหลาย ๆ ด้าน อิทธิพลของกฎหมายที่เห็นได้ชัด ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยสิทธิของนักเรียน พระราชบัญญัติครู ข้อห้ามลงโทษนักเรียนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้มีอิทธิพลทางกฎหมายที่เป็นส่วนสำคัญ ในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การให้สิทธิและโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กเท่าเทียมกัน การจัดการศึกษาพิเศษแก่เด็กพิการหรือเด็กผิดปกติ การจัดการศึกษาภาคบังคับ กฎหมายที่ระบุไว้ว่า บิดามารดาจะต้องส่ง

บุตรหลานเข้ารับการศึกษาเมื่อมีอายุตามกฎหมายที่กำหนด และจะต้องอยู่ในโรงเรียน หรือเรียนจบการศึกษาภาคบังคับหรือจนกว่าจะมีอายุครบหนึ่งจึงจะออกได้

3. อิทธิพลทางการเมือง (Political influences) การเมืองและการปกครองนั้น เป็นสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพล ต่อการจัดการเรียนการสอน ในเช่นเดียวกับทางกฎหมาย บางครั้งการศึกษามีความจำเป็นต้องเป็นไปตามนโยบายของฝ่ายบริหาร ทำให้นักเรียนล้นชั้น หรือมากกว่ากำหนด ทำให้การดูแลปกครองตลอดจนการสอนทำให้ไม่ทั่วถึงซึ่งมีผลต่อการเรียน ของนักเรียนมาก

4. อิทธิพลด้านเศรษฐกิจ (Economic influences) การจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพนั้น องค์ประกอบที่สำคัญแต่ละสิ่งที่จะช่วยเสริม คือ งบประมาณ หากมีงบประมาณที่มากพอก็สามารถ จัดหาครูผู้สอนที่มีความสามารถสอน ได้สามารถจัดหาสื่ออุปกรณ์การสอนที่ดีและหากเป็น โรงเรียน เอกชนก็สามารถจ้างผู้บริหารที่มีความสามารถมาบริหาร ครูจ้างที่มีความสามารถ มีสื่อการเรียน ที่ทันสมัย ซึ่งโรงเรียนรัฐบาลมักประสบปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณเสมอ และบางครั้งจำนวนครู มีน้อย ทำให้ต้องทำงานหนัก จำนวนนักเรียนในชั้นมากขึ้นก็เกิดปัญหาในการควบคุมชั้นเรียน ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดน้อยลงด้วย และรายได้ของครูในฐานะเป็นข้าราชการน้อย ถ้าเปรียบเทียบความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ทั่ว ๆ ไปในปัจจุบัน ทำให้ครูมีปัญหาด้านเศรษฐกิจส่วนตัว จึงทำให้ครูแทนที่จะอุทิศเวลาทั้งหมด เพื่อจัดการเรียนการสอนครูพยายามออกไปหารายได้พิเศษด้วยการสอนพิเศษหรือประกอบอาชีพ เสริมอื่น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ปัญหาด้านเศรษฐกิจจึงเป็นสภาพแวดล้อมอันหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง

5. อิทธิพลทางด้านประชากร (Demographic influences) การเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว มีผลกระทบต่อผลการเรียนการสอน อย่างมากเมื่อประชากรมากขึ้น จำนวนขนาดนักเรียนก็เพิ่มไปตาม ในขณะที่เดียวกันอาคารสถานที่เรียน ห้องเรียนและครูไม่สามารถเพิ่มตามอัตราส่วนกันได้ ดังนั้น ครูจึงต้องรับภาระหนัก จำนวนนักเรียนล้นชั้น อุปกรณ์การสอนที่ไม่เพียงพอ ปัญหา ทางด้านความประพฤติของนักเรียนเพิ่มขึ้น ในปัจจุบันมีปัญหาอื่นแทรกซ้อน ปัญหาการเมือง เศรษฐกิจและสงครามที่เกิดการอพยพของประชากร มีการย้ายถิ่นฐานเพื่อการอยู่รอด และเพื่อชีวิต ที่ดีกว่า เช่น ประชากรในส่วนภูมิภาคย้ายถิ่นที่อยู่มาทำกินในเมืองหลวง ทำให้เกิดความแออัด นักเรียนในแต่ละโรงเรียนมาจากครอบครัวต่าง ๆ บางคนมาจากครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ร้าง หรือมาจากครอบครัวที่มีพ่อและแม่แต่พ่อแม่ไม่มีเวลา เพราะแม่แต่ทำงาน ทำให้ครูผู้สอน ต้องรับภาระหนัก และถ้าครูไม่มีทักษะในการปกครองชั้นเรียน จะทำให้เกิดปัญหาในชั้นเรียน

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องเจอกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมเช่นนี้ จึงจำเป็นต้องหาทางแก้ไข

6. อิทธิพลทางด้านนิเวศวิทยา (Ecological influences) อิทธิพลทางด้านนิเวศวิทยา หรือสิ่งแวดล้อมครอบคลุมไปถึงสภาพแวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียน องค์กรต่าง ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โรงเรียน หน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่มีส่วนช่วยเหลือโรงเรียน หน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์ องค์กรที่เกี่ยวกับเยาวชนองค์กรเหล่านี้มีบทบาทในการแก้ปัญหาเด็ก ผลเสียคือทำให้ครูปล่อยวางในหน้าที่และการที่หน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับชั้นเรียนมากขึ้น ครูก็ต้องมาดูแลให้ความใส่ใจหน่วยงานนั้น ๆ มากขึ้นเช่นกัน จึงเสียเวลาที่ทำงานไม่ใช่งานด้านวิชาการมากเกินไป

7. อิทธิพลทางด้านวัฒนธรรม (Culture influences) วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน เนื่องจากแต่ละห้องเรียน ครูและนักเรียนต่างก็มีลักษณะส่วนตัวที่แตกต่างกัน เช่น ค่านิยม ความเชื่อทางสังคมและประเพณี ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นวัฒนธรรมของบุคคลในประเทศ วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนมากโดยเฉพาะในประเทศที่มีประชากรต่างเชื้อชาติต่างเผ่าพันธุ์อาศัยอยู่ร่วมกัน ความเชื่อของครู ครูบางคนเชื่อว่านักเรียนทุกคนมีความรับผิดชอบ ครูก็ปฏิบัติต่อนักเรียน โดยให้นักเรียนมีอิสระในด้านความคิด การกระทำ แม้แต่ครูเชื่อว่ามนุษย์ส่วนใหญ่มีความเกียจคร้านเป็นนิสัย จะทำสิ่งใดต้องได้รับคำสั่งจึงกระทำ ดังนั้น ครูก็ปฏิบัติต่อนักเรียนเหมือนเป็นผู้บังคับบัญชา ออกคำสั่งนักเรียน ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตาม ก็จะถูกลงโทษ ความเชื่อของครูจึงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม จึงมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน

การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ไพฑูรย์ ศรีฟ้า (2554) กล่าวว่า ีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ และสภาพแวดล้อมทางด้านสังคม

1. สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพเป็นสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ เสื้อ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เป็นต้น สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพจะส่งผลต่อการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แบ่งออกเป็นสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

1.1 สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ประกอบด้วย ห้องเรียน และอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ แสงสว่าง สี เสียง อุณหภูมิเหล่านี้ เป็นต้น

1.1.1 ห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ ห้อง พื้น ผนัง ประตู หน้าต่าง ขนาด และพื้นที่ภายในห้องเรียน โตะ เก้าอี้ กระดานดำ อุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียน เช่น แจกัน ดอกไม้ ภาพวาด เป็นต้น

1.1.2 แสงสว่าง ได้แก่ แสงธรรมชาติจากดวงอาทิตย์และแสงประดิษฐ์ซึ่งเป็นแสงจากหลอดไฟประดิษฐ์

1.1.3 เสียง ได้แก่ เสียงบรรยากาศของผู้สอน เสียงและการสนทนาระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน เสียงจากเรื่องขยายเสียงเหล่านี้จะมีลักษณะความดังที่เหมาะสม

1.1.4 อุณหภูมิ ได้แก่ ระดับความชื้นของอากาศ การถ่ายเทของอากาศ การระบายอากาศโดยธรรมชาติ และการระบายอากาศจากอุปกรณ์อำนวยความสะดวก เช่น พัดลม เครื่องปรับอากาศ

1.2 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ได้แก่ แหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น แหล่งวิทยบริการห้องปฏิบัติการห้องทดลอง โรงฝึกงาน ห้องสมุดศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ เหล่านี้ จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับ การเรียน และการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากในห้องเรียน

2. สภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความรู้สึก จิตใจ เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน แบ่งออกเป็นองค์ประกอบใหญ่ 2 องค์ประกอบ คือ

2.1 องค์ประกอบด้านนักเรียน

2.1.1 บุคลิกภาพและพฤติกรรมของนักเรียน จะมีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของนักเรียนที่สำคัญ ได้แก่ การร่วมกิจกรรม การเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ การคมนาคมภายในกลุ่ม ความมีระเบียบในการทำงาน ความเป็นประชาธิปไตย เป็นต้น

2.1.2 ระดับสติปัญญา ระดับสติปัญญาของนักเรียน มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเลือกเนื้อหาและ กิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับสติปัญญาด้วย

2.1.3 สถานภาพทางครอบครัว จากงานวิจัย พบว่า พื้นฐานทางครอบครัว จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ พบว่า อาชีพและรายได้ของบิดามารดามีความสัมพันธ์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อีกทั้งการเอาใจใส่ของผู้ปกครอง จะส่งผลทางตรงกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ดังนั้น การจัดการศึกษาก็ควรคำนึงถึงในส่วนนี้ด้วย หากพบว่า นักเรียนมาจากสภาพ

ครอบครัวอย่างไรแล้ว ก็จะได้จัดสภาพทางการเรียนให้เหมาะสม เช่น การจัดหาทุนการศึกษา แก่นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวที่ยากจนเพื่อที่นักเรียนจะได้มีกำลังใจที่จะศึกษาเล่าเรียนมากยิ่งขึ้น

2.2 องค์ประกอบด้านผู้สอน

2.2.1 บุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้สอน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูผู้สอน บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของผู้สอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน จากงานวิจัย พบว่า บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของครูที่นักเรียนต้องการ ได้แก่ อารมณ์ดี ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ดูด่านักเรียน โดยไม่มีเหตุผล พุดจาไพเราะอ่อนหวาน ไม่หยาบคาย ไม่ดื่มสุรา ยาเสพติด และเล่นการพนัน

2.2.2 ความรู้และประสบการณ์ มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้จากงานวิจัย พบว่า วุฒิกูรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีวุฒิสอง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากครูที่มีวุฒิต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากครูที่มีวุฒิสองกว่า ย่อมจะผ่านกระบวนการ และเทคนิควิธีการสอน และวิชาการมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำและยิ่งถ้าหากว่า ได้สอนตรงหรือสอดคล้องกับสาขาที่ได้เรียนมาด้วยแล้วจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.2.3 เทคนิคการสอน การสอนของครูเริ่มตั้งแต่การวางแผนการสอน การดำเนินการสอน และการประเมินผล จากงานวิจัย พบว่า การวางแผนการสอนเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดี จะทำให้การสอนดำเนินไป อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

3. สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล เช่น ความสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน นักเรียนกับครูผู้สอน รวมถึง กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสังคม เช่น

3.1 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน จากงานวิจัย พบว่า ในชั้นเรียนมีความสำคัญ ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 การสร้างแรงจูงใจ หากนักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียน จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น แรงจูงใจจะมีทั้งภายนอกและภายใน สำหรับแรงจูงใจภายนอกนั้น ผู้สอนสามารถกระตุ้น เพื่อให้นักเรียนสามารถ แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่ต้องการได้

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสำเร็จด้านพฤติกรรมของนักเรียนมีผล มาจากความสัมพันธ์ ที่มีระหว่างครูกับนักเรียน กล่าวคือคุณภาพของความสัมพันธ์ และการให้ ความสนับสนุน ร่วมมือกับส่วนบุคคล ในชั้นเรียนมีผลต่อความต้องการระดับความต้องการ ของนักเรียนแต่ละคน เนื่องจากสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างครู กับนักเรียน จะมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้านการเรียน

ดังที่กล่าวมาแล้ว เห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน จะมีผลต่อการจัดการเรียน การสอน ตลอดจนส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนเป็นอย่างมาก ในการจัดการเรียน การสอน จึงควรต้องตระหนักถึงการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา อย่างรอบคอบ และจริงจังจึงจะบังเกิดผล ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างแท้จริง จากอิทธิพล สภาพแวดล้อมทางการเรียนดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน มีอิทธิพลต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียน การสอน ภายในโรงเรียน หรือสภาพแวดล้อมภายในและที่ใกล้ชิดตัวผู้เรียนมากที่สุดคือ สภาพแวดล้อม ภายในห้องเรียน ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมาก

สรุป สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน จึงถือว่าเป็นหัวใจสำคัญใน การหล่อหลอมแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาต่าง ๆ รวมกันสร้างให้เป็นองค์ความรู้แห่งการเรียนรู้ภายใน โรงเรียนและจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคน แต่โดยในสภาพความเป็นจริงนั้น เป็นที่สังเกตว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่ค่อยได้รับการเอาใจใส่เท่าใดนัก ส่วนใหญ่จะมองข้ามไปจนเกิดผลเสียต่อผู้เรียน ดังนั้น ถ้าครูและผู้บริหาร ได้ตระหนัก ถึงความสำคัญ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนของผู้เรียน ก็จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการ เรียนของผู้เรียนดียิ่งขึ้น

หลักการแนวคิดทฤษฎีสภาพแวดล้อมทางการเรียนของแอสติน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นสิ่งเร้าที่มีศักยภาพและมีอิทธิพลต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียน เกิดการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนั้น จึงมีหลายแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน แต่การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะยึดการจำแนกตามแนวคิดของ Astin (1971, pp. 308-316)

ที่เป็นปัจจัยส่งผลต่ออิทธิพลทางการเรียนของผู้เรียน 6 ประการ คือ

สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

Astin (1971, pp. 308-316) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบริเวณ โรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียน รวมทั้งสื่อต่าง ๆ วัสดุ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ และเป็นสิ่งชี้วัดถึงลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ได้แก่ สภาพอาคาร สถานที่ที่มีความสะอาด สวยงาม มีระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ มีความสะดวกสบาย มีการจัดตกแต่งให้สดชื่นด้วยสวนหย่อม ที่พักอ่านหนังสือ ร่มไม้ ครู-อาจารย์ ผู้เรียน รู้จักการต้อนรับ ยิ้มแย้มแจ่มใส

การจัดและสร้างสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ แต่ละโรงเรียนมีสภาพปัญหา

หรือความต้องการที่จำเป็นต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับแนวความคิด และคุณลักษณะของแต่ละบุคคลภายในโรงเรียนนั้น ๆ ที่สร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นแต่ควรอยู่ภายใต้หลักการของ “การร่วมคิดร่วมทำ” จึงเป็นการเสริมสร้างความรู้สึที่ดี มีส่วนร่วม ความรู้สึกความเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีหัวใจจัดการศึกษา ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ควรยอมรับว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ที่มีความรักความผูกพัน และปรารถนาดีต่อโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจร่วมวางแผนการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนภายใต้คำแนะนำของผู้บริหาร ครู-อาจารย์ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, หน้า 28) ได้ให้ความสำคัญของบริเวณโรงเรียนว่า ควรมีต้นไม้ใหญ่อยู่ข้างตามสมควร เพื่อที่จะได้ใช้ร่มเงาเป็นที่พักผ่อนของผู้เรียนและช่วยเป็นเครื่องมือกำบังพายุ ควรมีการปลูกไม้ต้น ไม้ประดับ เพื่อให้เกิดความสวยงาม และสร้างบรรยากาศสดชื่นให้แก่โรงเรียน ควรมีรั้วรอบโรงเรียน เพื่อเป็นขอบเขต และใช้ป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรได้ด้วย

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2553, หน้า 42) พบว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ ซึ่งมีลักษณะเด่น ๆ อยู่ 8 ประการ ดังนี้ ที่นั่งของนักเรียนห่างพอเหมาะที่จะอ่านหนังสือบนกระดานได้ ห้องเรียนมีแสงสว่างและระบายอากาศมีห้องสมุด และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้นักเรียนใช้ค้นคว้า ขนาดของโต๊ะเก้าอี้ พอเหมาะกับตัวนักเรียนที่นั่งในห้องเรียนส่วนใหญ่มีครบจำนวนนักเรียน สภาพอากาศในห้องเรียนไม่ร้อนอบอ้าว สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่สะอาด สงบมีบริการถ่ายเอกสารและการพิมพ์

วัลลภ กันทรพิชัย (2555, หน้า 12) กล่าวว่า สิ่งที่โรงเรียนควรจัดให้มี หรือดูแลเอาใจใส่เป็นอันดับแรก ๆ และมองเห็นด้วยตาเปล่า (Visible) คือ

1. โรงอาหารหรือสถานที่สำหรับรับประทานอาหาร อันก่อให้เกิดความสำเร็จแก่ผู้เรียน คือมีอาหารที่รับประทานเป็นการเสริมสร้างสุขภาพพลานามัยและมีการฝึกสุขนิสัยในการกิน ตลอดจนการรักษาความสะอาดที่เกี่ยวข้องกับการกิน
2. สถานที่เล่นกีฬา หรือสถานที่พักผ่อนในยามว่างเรียน สามารถช่วยผู้เรียนในด้านการพักผ่อนได้ เล่นระหว่างเรียนเป็นการคลายเครียด ได้ฝึกสุขนิสัยทางกีฬาและส่งเสริมสุขภาพ
3. ห้องสมุดอาจอยู่ในมาตรฐานหรืออาจอยู่ในรูป Book corner หรือรูปใด ๆ ก็ตามความเหมาะสม ซึ่งห้องสมุดจะเอื้ออำนวยให้แก่ผู้เรียน คือ เสริมสร้างความรู้ สร้างนิสัยรักการอ่าน และได้พักผ่อนคลายเครียด ดังที่ ธเนศ ขำเกิด (2553, หน้า 102) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน อีกหลายแห่งยังปล่อยกันตามมีตามเกิด ขาดการเอาใจใส่ นักเรียนร่วม 50 คน ต้องแออัดยัดเยียดอยู่ในห้องเรียนแคบ ๆ ที่ร้อน อบอ้าว ฝุ่นชอล์ก ฝุ่นกระจาย โต๊ะ เก้าอี้โยกคลอน เสี่ยงต่อการล้มคว่ำของที่นั่ง ถูกจัดเรียงที่หันสู่หน้ากระดานดำ แน่นจนแทบหาช่องทางเดินไม่ได้

สภาพห้องเรียนที่แห้งแล้ง ขาดการตกแต่งให้น่าอยู่น่าเรียนเช่นนี้ ย่อมส่งผลให้ทั้งนักเรียน และครูผู้สอนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายและบั่นทอนสุขภาพจิตลงไปทุกวัน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, หน้า 76) ได้ให้ความสำคัญของอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนว่านอกจากจะอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานทางการศึกษา ในด้านการเรียนการสอน ยังช่วยเสริมสร้างความเจริญของงามทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาของนักเรียนเป็นอย่างมาก การกำหนดแผนผังอาคาร การจัดบริเวณ และการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้สนองต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็กโดยหลักการแล้ว จะไม่นิยมการวางรูปแบบตายตัวไม่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปร่าง ขนาดทรวดทรง เพื่อประโยชน์ ด้านการเรียนการสอนและปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมหากนักเรียน ได้พบบรรยากาศสภาพที่ดี ทึ่งาม จะเป็นการกระตุ้นเร้าทางสติปัญญา เสริมพัฒนาการทางสุนทรีย์ และความซาบซึ้งในความดีงาม เมื่อเติบโตก็จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคมได้ โดยอาศัยประสบการณ์ในอดีตซึ่งส่วนใหญ่ได้มาจาก โรงเรียนในช่วงพัฒนาบุคลิกภาพจัดสิ่งแวดล้อม ในลักษณะนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพ ของสิ่งเร้าเพื่อให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สภาพแวดล้อม ทางห้องเรียนมีดังนี้

1. การจัดที่นั่งของผู้เรียน การจัดที่นั่งควรคำนึงถึงทางที่ผู้เรียนจะต้องใช้เดินไปมาหากัน และคล่องตัวของการเคลื่อนย้ายในการปฏิบัติกิจกรรม การที่จัดที่นั่งของผู้เรียน อาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1.1 การจัดที่นั่งเป็นรายบุคคล อาจได้หลายแบบ เช่น เรียงเป็นแถวตอนลึกในห้อง หันไปทางกระดานดำทั้งหมด ซึ่งเป็นแบบที่ใช้มานาน ปัจจุบันเรียกว่า จัดแบบเก่า เพราะเห็นว่า หลักสูตรแบบเก่าใช้วิธีให้ครูบอก อธิบายตลอดผู้เรียนเป็นผู้รับฟังอย่างเดียว ไม่ต้องปฏิบัติกิจกรรมอื่นใด การที่จัดที่นั่งแบบนี้จะใช้ได้อยู่เมื่อปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ ควรปรับปรุงการจัดที่นั่งใหม่ สำหรับการจัดที่นั่งเป็นตัวยู ครึ่งวงกลม บางครั้งเกิดปัญหาหากผู้เรียนต้องนั่งเอียงข้างใดข้างหนึ่ง ตลอด เพราะต้องหันไปดูหน้าชั้น เป็นผลเสียแก่สุขภาพ

1.2 การจัดที่นั่งกลุ่ม หลักสูตรฉบับปรับปรุงกำหนด ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน เป็นกลุ่มจึงมีการจัดที่นั่งเป็นกลุ่ม ๆ วิธีจัด คือ ให้ผู้เรียนนั่งหันหน้าเข้าหากันเป็นกลุ่ม สำหรับตำแหน่งที่ตั้งของกลุ่มกำหนดได้ตามความเหมาะสม การจัดที่นั่งแบบนี้ควรจัดในกรณี ที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน หรือผู้สอนจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับ โต๊ะ เก้าอี้ ของผู้เรียนที่ใช้ในห้องเรียน ควรมีขนาดเหมาะสมกับขนาดผู้เรียน มิเช่นนั้นจะทำให้อ่าน เขียน ทำกิจกรรมไม่สะดวกอาจมีผลทำให้เสียบุคลิกภาพได้ จำนวน โต๊ะ เก้าอี้ มีความเพียงพอกับ

ผู้เรียน ส่วนการจัดโต๊ะผู้สอน ควรจัดอยู่ในที่ที่เหมาะสม อาจจัดไว้หน้าห้อง ข้างห้อง กลางห้องหรือหลังก็ได้ จากการวิจัยบางเรื่องให้จัดโต๊ะผู้สอนไว้ด้านหลังห้อง เพื่อให้มองเห็นผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง

2. การจัดห้องเรียนและวัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียนที่ดีเปรียบเสมือนบ้านที่ดี ผู้ที่อาศัยจะได้อย่างมีความสุข การจัดห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม เป็นการปลูกฝังนิสัยบางอย่างให้แก่ผู้เรียน เช่น ถ้าห้องเรียนสกปรกรกรุงรัง ผู้เรียนจะมีนิสัยเคยชินกับความสกปรก ในที่สุดก็จะให้เป็นคนรักสะอาดได้ยาก ดังที่ ธนพันธ์ แก้วประทีป (2557, หน้า 19) ได้เสนอองค์ประกอบสำคัญ ในการจัดห้องเรียนที่ต้องคำนึงถึง ดังนี้

1. สภาพห้องเรียน ตั้งอยู่ในสภาพที่ดี และใช้การได้เป็นสัดส่วนมีความเหมาะสมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ขนาดห้องเรียนต้องกว้างขวางพอเหมาะกับผู้เรียนและเนื้อที่เพียงพอในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

3. สุขลักษณะในห้องเรียน ห้องเรียนควรให้ถูกสุขลักษณะ ดังนี้

3.1 อากาศถ่ายเทได้ดี มีหน้าต่างเพียงพอมีประตูเข้าออกสะดวก

3.2 แสงสว่างพอเหมาะเพื่อให้ผู้เรียนอ่านหนังสือได้ชัดเจน เป็นการถนอมสายตา ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพออาจแก้ปัญหาได้ เช่น ทำหน้าต่างหรือบานเลื่อนเพิ่ม ใช้ไฟฟ้าหรือโคมไฟช่วย ดัดแปลงหลังคาให้แสงสว่างส่องผ่านได้ ทาสีภายในห้อง ฯลฯ

3.3 ปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ เช่น เสียง กลิ่น ควัน ฝุ่น ฯลฯ

3.4 ความสะอาด ผู้เรียนต้องช่วยกันเก็บกวาดเช็ดถูเป็นการปลูกฝังนิสัยรักความสะอาด และทำให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม

4. การจัดตกแต่งห้องเรียน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.1 มุมหนังสือในห้องเรียนควรมีมุมหนังสือ ไว้ให้ผู้เรียนอ่านหนังสือ จะช่วยให้อ่านคล่อง มีความรู้กว้างขวาง และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ครูควรหาหนังสือหลายประเภทที่มีความยากพอเหมาะ กับวัยของผู้เรียนมาให้อ่านและควรหาหนังสือชุดใหม่มาเปลี่ยนบ่อย ๆ การจัดมุมหนังสือควรจัดให้เป็นระบบ สะดวกในการหยิบอ่าน

4.2 สื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสือ ควรจัดไว้เป็นระเบียบ อาจจะถูกกับมุมหนังสือหรือจัดแยกไว้ต่างหาก อุปกรณ์การสอนที่ผู้สอนใช้ประจำ เช่น บัตรคำ แผนภูมิ ภาพพลิก ฯลฯ ให้จัดไว้เป็นระเบียบเช่นเดียวกับอุปกรณ์ที่ใช้แล้ว ไม่ควรติดแขวนไว้จนลืมนำ อุปกรณ์เหล่านี้อาจทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนไปขณะเรียนบทเรียนใหม่ แต่อุปกรณ์บางชนิด เช่น เกม อุปกรณ์ประสมคำ อุปกรณ์การคิดคำนวณ ฯลฯ อาจจัดไว้ที่หนึ่ง

เพื่อให้ผู้เรียนยามว่าง ซึ่งอาจเรียกว่า ซึ่งอาจเรียกว่ามุมฝึกสมองหรือเรียนชื่ออื่น ๆ ก็ได้ สำหรับวัสดุสิ้นเปลือง

ต่าง ๆ เช่น กระดาษ สี กาวต่าง ๆ ฯลฯ ควรจัดไว้เป็นสัดส่วนสะดวกต่อการหยิบใช้ ผู้สอนควรฝึกนิสัยการจัดของ ให้เป็นระเบียบเมื่อใช้แล้วต้องเก็บให้เข้าที่เป็นระเบียบ ห้องเรียนจะได้ดูมีระเบียบ

4.3 เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น ในห้องเรียนทุกห้องเรียน จะมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์ในการทำความสะอาดห้องเรียน สิ่งเหล่านี้ถ้าจัดไม่ดีจะเกะกะ ส่วนมากจะจัดไว้ตามมุมหรือฝาผนังห้องเรียน

4.4 มุมเสริมความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ควรจัดไว้ตามความจำเป็น ได้แก่ มุมภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

4.5 การแสดงผลงานของผู้เรียน ครูควรจัดให้มีผลงานแสดงการเรียนของนักเรียนภายในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในความสำเร็จ และมีกำลังใจในการเรียนต่อไป ทั้งยังสามารถแก้ไขพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นไป โดยลำดับ ผลงานเหล่านี้อาจติดบนป้ายนิเทศ แฉกหรือจัดวางบนโต๊ะ

4.6 การจัดที่นอนกระสังค์ ในยามว่างของนักเรียน อาจใช้ห้องเรียนเป็นสถานที่พักผ่อนทำงานที่ผู้สอนมอบหมาย อ่านหนังสือจากมุมหนังสือหรือที่นั่งสนทนา ห้องเรียนที่ดีควรจัดสถานที่ไว้ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวได้เท่าที่สามารถจะทำได้ บริเวณนี้อาจเรียกว่า มุมหนังสือ มุมสงบหรือที่นอนกระสังค์ก็ได้

4.7 การประดับตกแต่งห้องเรียน ผู้สอนส่วนใหญ่มีห้องเรียนมาตรฐาน หรือผู้สอนที่รักความสวยงาม จะนิยมประดับตกแต่งห้องด้วยสิ่งของต่าง ๆ เช่น ม่าน มู่ลี่ ภาพ ดอกไม้ ฯลฯ การตกแต่งห้องเรียนควรทำอย่างเหมาะสม ไม่มากเกินไป เช่น ติดภาพสวย ๆ ไม่ควรฉูดฉาดหรือใช้สีสะท้อน แสงอาจทำให้ผู้เรียนสายตาเสียได้ การตกแต่งห้องเรียนควรคำนึงถึงความเรียบง่าย เป็นระเบียบ ประหยัด และสวยงาม ดังนั้น การจัดห้องเรียนควรใช้องค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ควรจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย น่าดู ในตำแหน่งหรือบริเวณที่เหมาะสม และเอื้อประโยชน์ต่อการใช้สอย โดยการจัดขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของห้องเรียน วัสดุที่ใช้และความสามารถในการจัด ขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของห้องเรียน วัสดุที่ใช้และความสามารถในการจัดของผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องจัดให้ครบทุกอย่าง ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน เช่น สนาม สภาพอาคารเรียน อาคารประกอบการ สวนหย่อม สนามกีฬา เครื่องเล่นสนาม ที่พักผ่อน ตลอดถึงการปลูกไม้ดอกไม้ประดับจำเป็น

อย่างอื่นที่จะต้องมีการร่วมมือร่วมใจ ของสมาชิกในโรงเรียน ทั้งในด้านการระดมความคิด การก่อสร้าง การตกแต่งตลอดถึงการบำรุง เพื่อให้เป็นศูนย์รวมจิตใจ ของสมาชิกในโรงเรียน ตลอดไป

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อม ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดการสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม ตกแต่งอาคารสถานที่ทั้งภายในและภายนอกอาคาร ตลอดจนบริเวณ โรงเรียน วัสดุที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในบริเวณอาคารสถานที่ต่าง ๆ ยิ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้บริหารต้องใส่ใจในการจัดให้เกิดแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นสิ่งที่จะพัฒนาในเรื่องของการอ่านของนักเรียน ซึ่งจะสอดคล้องกับมาตรฐาน 5 ด้านผู้เรียน ส่งผลให้ผู้ท้อแท้มีความพึงพอใจทั้งด้านร่างกายและจิตใจ และความปลอดภัยมากในสถานที่การศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนในโรงเรียน

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

Astin (1993, p. 56) ได้อธิบายสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ดังนี้ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนของนักเรียน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา บรรยากาศในการเรียนการสอน คุณลักษณะของบุคคลากร ครู-อาจารย์ ซึ่งนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสถานศึกษา เพราะเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน นักศึกษา เป็นอันมาก สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จต่อการให้ผู้เรียนรู้เพียงไร ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ครูอาจารย์ได้กระทำต่อนักเรียนนักศึกษา ในแต่ละวันภายในสถานศึกษา ครูอาจารย์มีบทบาทต่อนักเรียน นักศึกษา 2 ลักษณะ คือ บทบาท ในฐานะวิชาชีพ บทบาทส่วนตัว บทบาทในฐานะวิชาชีพเกี่ยวข้องกับการที่ครู จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในตัวนักเรียน นักศึกษา มีทักษะที่ดีในการสอน และมีความสามารถในทางด้านเทคนิค ของกระบวนการศึกษา เป็นแหล่งความรู้ แก่เด็ก เป็นผู้นำของกลุ่มและเป็นตัวแทนของสังคมได้ ในด้านบทบาทส่วนตัว ครู อาจารย์เป็นภาพแทนพ่อแม่เด็กเป็นเป้าหมายที่เด็กจะยึดเป็นตัวแทน แสดงความมั่นใจ ความก้าวร้าว ความมั่นคงทางอารมณ์ อาชีพครูเป็นอาชีพพิเศษ เพียง 2-3 ประเภท ที่ความสำเร็จในอาชีพมีความเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ครู อาจารย์จะพบความสำเร็จได้นานเท่านั้น ที่ยังสามารถให้ความอบอุ่นและมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และมีความรู้สึกนับไวต่อความต้องการของเด็ก (ธีรวัฒน์ นิลเนตร, 2556, หน้า 78 อ้างถึงใน วิชัย วงษ์ใหญ่, 2557) รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู เนื้อหาสาระในหลักสูตรการวัด การประเมินผล อุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยทั่ว ๆ ไปอีกด้วย

มาริษา ธรรมะ (2554, หน้า 24) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนนั้น

จะมีลักษณะสำคัญ เช่น พฤติกรรมของครู วิธีการสอน โดยใช้สื่อ อุปกรณ์ ตลอดจนการสร้างทัศนคติ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน นักศึกษา สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้ และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และใช้เป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตต่อไป

ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง (2553, หน้า 24) กล่าวว่า บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ ทำให้ผู้เรียนผู้สอนมีความรู้สึกสบายและยอมรับซึ่งกันและกัน ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถที่จะร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะทำให้มีความรู้สึก ว่า ไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อหน่าย หรือเรื่องตลกขบขัน โดยการปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้สอนสร้างบรรยากาศในทางบวก ผู้เรียนจะรู้สึกยอมรับนับถือ และรู้สึกว่าการเรียนมีคุณค่า ได้แก่

1.1 หลีกเลี่ยงคำพูดว่า “ไม่ถูกต้อง” สำหรับคำตอบของผู้เรียน ควรจะใช้คำถามเหล่านี้แทน เช่น ทำไมถึงคิดอย่างนั้น หรือ คุณสามารถอธิบายในรายละเอียดได้หรือไม่ หรือใครมีความเห็นที่ต่างจากนี้บ้าง คำถามเหล่านี้จะเป็นการยอมรับมากกว่า และจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

1.2 พึงอย่างระมัดระวัง จะสื่อให้เห็นว่ามีการยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนอย่างชัดเจน ขณะที่คุณผู้เรียนยอมรับการแสดงความคิดเห็นรวบยอดกับเรื่องที่แสดงความคิดเห็นอยู่

1.3 อย่าทำให้ผู้เรียนเกิดความอับอาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่หน้าชั้นเรียน หลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ในทางที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความอับอาย เรียกร้องความสนใจหรือทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกไม่สนใจ หลีกเลี่ยงการเยาะเย้ยถากถาง

1.4 เมื่อผู้สอนจำเป็นต้องแสดงความคิดเห็นในทางลบ พยายามอย่าพูดเฉพาะเจาะจง กับนักเรียนผู้ใดคนหนึ่ง ถ้าจะเป็นเช่นนั้นควรจะเรียนผู้เรียนมาพูดส่วนตัวหลังเลิกเรียน

1.5 ปฏิบัติต่อผู้เรียนเหมือนเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่ง

1.6 กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและถามในห้องเรียน

2. ผู้สอนต้องแน่ใจว่าผู้สอนต้องสนใจผู้เรียนทุกคน ได้แก่

2.1 อย่าละเลยผู้เรียนที่เงียบขรึม หรือไม่แสดงพฤติกรรมออกมามากนัก

2.2 ผู้สอนควรตระหนักและระมัดระวังเกี่ยวกับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกลุ่มเรียน ที่อาจจะมีพฤติกรรมในทางลบ ซึ่งอาจเกี่ยวเนื่องมาจากการแต่งกาย เพศ ลักษณะ ท่าทาง หรืออายุ

2.3 ถ้าผู้สอนเชื่อว่าสามารถที่จะควบคุมความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ และผู้สอนก็ควรระมัดระวังเกี่ยวกับเชื้อชาติ หรือลักษณะส่วนบุคคล และนิสัยของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนแสดงอาการออกมา ในทางที่ผู้เรียนรู้สึกไม่ชอบ พฤติกรรมเหล่านี้จะแสดงออกมา

โดยไม่รู้ตัว โดยการที่ไม่เรียกผู้เรียนเหล่านั้นตอบคำถาม หรือมีส่วนร่วมในการอภิปราย หรือไม่ประสานสายตาของผู้เรียนเหล่านั้น

3. ผู้สอนควรมีการกระตุ้นผู้เรียน โดยการใช้ลักษณะท่าทาง เพื่อก่อให้เกิดที่ดี มั่นคง และมีความเชื่อมั่น ได้แก่

- 3.1 ประสานสายตากับผู้เรียนเสมอ
- 3.2 เคลื่อนไหวไปรอบ ๆ ห้อง มีการบรรยายอย่างเป็นธรรมชาติและมีชีวิตชีวา
- 3.3 ควบคุมลักษณะท่าทางที่แสดงความมั่นใจในตัวเองได้
- 3.4 ยิ้มและหัวเราะในชั้นเรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแสดงออกด้วย
- 3.5 เป็นเรื่องสำคัญ เสียงต้องชัดเจนและมีพลัง และมีเสียงขึ้น ๆ ลง ๆ

4. ผู้สอนต้องพยายามรู้จักผู้เรียนทุกคนในขณะเดียวกัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้รู้จักผู้สอน

4.1 จำชื่อผู้เรียนอย่างรวดเร็ว ถ้าในห้องเรียนขนาดใหญ่ ขอให้ผู้เรียนนั่งที่เดิมทุกครั้ง ในช่วงสอง สามอาทิตย์แรก ในแผนผังที่นั่ง ถ่ายรูปผู้เรียน เขียนชื่อใต้ภาพ

4.2 เรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคน และยอมรับข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มเติม เช่น เกิดที่ไหน สนใจที่จะทำอะไรบ้าง

4.3 เต็มใจที่จะบอกข้อมูลส่วนตัวของผู้สอนให้แก่ผู้เรียน ในชั้นเรียนผู้สอนอาจจะเล่าประสบการณ์ส่วนตัวแต่ละต้องใช้วิจารณญาณในการพูดว่าควรพูดมากน้อยแค่ไหน

4.4 พยายามค้นหาสถานการณ์ส่วนบุคคล หรือสิ่งที่ขัดขวางความก้าวหน้าของการเป็น พี่เลี้ยงเด็ก และตารางที่ทำให้ผู้เรียนเข้าเรียนไม่ทัน

5. ผู้สอนต้องเตรียมการเสริมแรงโดยเฉพาะ ได้แก่

5.1 ให้ความเวลาในการแสดงการชื่นชมผู้เรียนที่สามารถทำงานได้ดี แต่ต้องระมัดระวังไม่ให้มากเกินไปจนเกินความเป็นจริง

5.2 พูดยกผู้เรียนเมื่อมีการขาดส่งงาน การขาดเรียนสม่ำเสมอและการมาสาย

6. ผู้สอนต้องจัดระเบียบชั้นเรียนให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงเวลาเรียนของผู้เรียน ได้แก่

6.1 อย่ามาสายเพราะจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการมาสายมาใช่สิ่งสำคัญสำหรับผู้สอน

6.2 อยู่ในชั้นเรียนตลอดเวลาสอน ในบางครั้งผู้สอนต้องออกชั้นเรียนเร็วกว่าปกติ แต่อย่าทำงานเป็นนิสัย ผู้เรียนอาจสรุปได้ว่าผู้สอนไม่เตรียมตัว ไม่สนใจวิชาที่สอน หรือไม่คิดว่าเวลาเรียนมีความสำคัญ

6.3 สังเกตพฤติกรรมที่ขาดความสนใจ เช่น การขยับตัวเนื่องมาจากความเบื่อหน่าย การมองผู้เรียนคนอื่นหรือมองหนังสือก่อนหมดเวลา รวมทั้งสังเกตลักษณะท่าทาง

6.4 เริ่มเรียนให้ตรงเวลาถึงแม้ผู้เรียนจะมาไม่ครบ ถ้าไม่ทำเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนท่านอื่นรู้สึกไม่ดี

7. ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศในทางกายภาพให้เหมาะสม

7.1 ตรวจสอบอุณหภูมิในห้องเรียนว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยอาจสังเกตจากปฏิกิริยาของผู้เรียน เช่น ม้วนแขนเสื้อตลอดเวลา

7.2 แน่ใจว่าแสงอาทิตย์ที่ส่องผ่านเข้ามา ต่างมุ่งทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการมองเห็นกระดานหรือสมุดบันทึก

พิทักษ์ สมาน (2557, หน้า 27) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน ผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้เหมาะกับรายวิชาที่สอน เหมาะสำหรับสภาพผู้เรียนรวมไปถึงการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้สอนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการเรียนรู้ ความสามารถและบุคลิกลักษณะ เพราะผู้สอนเป็นส่วนสำคัญที่นักเรียนจะประพฤติปฏิบัติตาม การสอนเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมาก ในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับการใช้เทคนิคในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนรู้เนื้อหาและกระบวนการคิด ดังนั้น ความคิดจากครูเป็นผู้สอนมาเป็นผู้เรียนได้เรียนรู้ ครูต้องมีความสามารถในการออกแบบระบบการเรียน การสอนที่เน้นมาตรฐาน ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของท้องถิ่น มีความรู้ในด้านวิชาการ มีทักษะในการผลิตสื่อการใช้สื่อ การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน

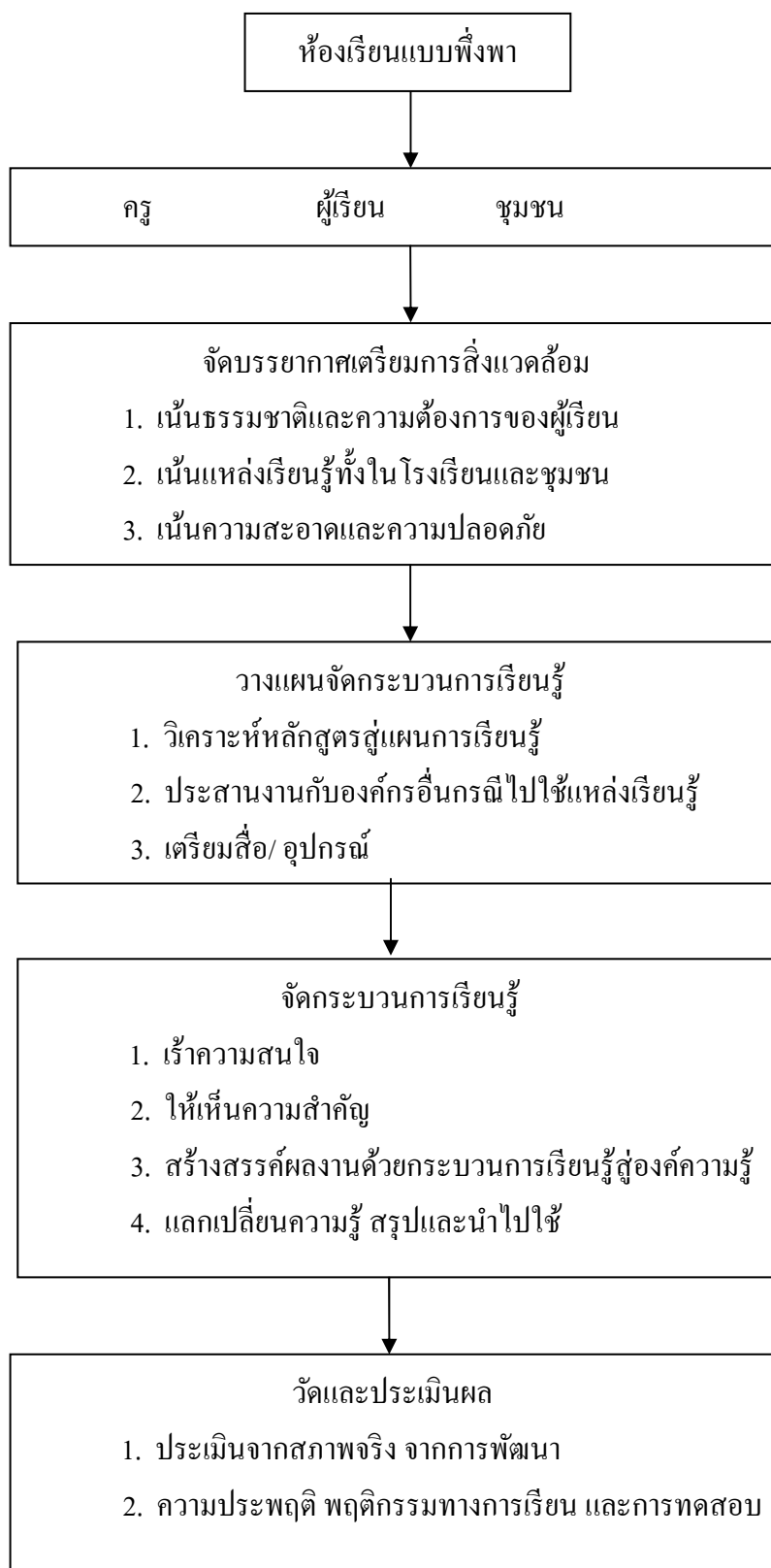
กองวิจัยการศึกษา (2545, หน้า 48) ได้กล่าวถึง การวิจัยของครูสอนดี พบว่า ครูสอนดี มีพฤติกรรม สอดคล้องกับแนวคิด ของกรมการศึกษาดังกล่าวถึงการสอนของครูดี ครูเก่ง คือ ครูดีได้สอนวิชาที่ตนถนัดและชอบ จึงมีความมุ่งมั่นในเนื้อหาที่ให้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพ จะเห็นว่าการสอน ครูที่ดีได้วิเคราะห์หลักสูตรก่อนการสอน และมีการปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 20) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดหมาย สาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดการเรียนรู้ เต็มความสามารถสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สัมผัสสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นมนุษย์

ธรรมชาติและเทคโนโลยีสิ่งที่เป็นตัวชี้วัด ลักษณะของสภาพแวดล้อม ด้านวิชาการ ได้แก่ ครูมีความกระตือรือร้น ในการเร่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตัวเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม รู้จักหากระบวนการที่เหมาะสม กับผู้เรียนมาช่วยเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน เพื่อช่วยลดความเบื่อหน่าย ซ้ำซากจำเจ การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ส่งเสริมให้เกิดสภาพดังกล่าว ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ส่งเสริมความสามารถใน แต่ละบุคคลให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน แล้วดำเนินกิจกรรมด้วยการเป็นกันเอง ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่งเสริมการเรียนเป็นกลุ่มช่วยกันคิดช่วยกันทำ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดย วิชัย วงษ์ใหญ่ (2557, หน้า 119) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพล และส่งผลให้บรรยากาศ ในชั้นเรียน มีลักษณะที่ส่งเสริม หรือขัดขวางการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงตลอดเวลา ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนคือการร่วมมือและการแข่งขันของผู้เรียนในชั้นเรียน ประกอบด้วย บรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมมือกันแก้ปัญหา การใช้แรงเสริมหรือรางวัล ลักษณะพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้สอนจะต้องมีอิทธิพลต่อการเรียนของผู้เรียน ความร่วมมือ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน คำนึงถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้เป็นหลักสำคัญความรู้สึกและเจตคติที่มีต่อ กลุ่มเพื่อน ผู้สอน และ โรงเรียน จะมีผลกระทบต่อการเรียนรู้

วิรัตน์ บัวขาว (2553, หน้า 24) กล่าวถึง การจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียน มีความสุข คือ อารมณ์ขันกับการสอน การสอดแทรกอารมณ์ขันมีความจำเป็นมาก เอกลักษณะ ของคนไทยอย่างหนึ่ง คือ รักสนุกชอบเล่น มีอารมณ์ขัน เป็นเอกลักษณ์ประจำเผ่าพันธุ์ ซึ่งได้ศึกษา จากวรรณคดี ศิลปะประจำภาคต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็น ลำตัด หนังตะลุง มโนราห์ ลิเก เป็นต้น คณะใด มีมุขตลกจะมีผู้ชมจำนวนมากให้ความสนใจเป็นพิเศษ ฉะนั้น ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ ชอบผู้มีอารมณ์ การเรียนการสอนควรสอดแทรกอารมณ์ขันเพราะเสียงหัวเราะเป็นผลของความสุขการเรียนเริ่มจาก ง่ายไปยาก คำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนสอนสิ่งที่ใกล้ตัวและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนดูดซับ ได้ดีกว่าวิธีการสอนหลากหลาย ยืดหยุ่นเหมาะสำหรับลักษณะทางธรรมชาติ ของวิชา เพราะไม่มีวิธีการสอบแบบใดเป็นวิธีการสอนที่ดีที่สุด ผู้สอนควรมีเอกราชของความคิด และออกแบบวิธีการสอนได้ เพราะความคิดแบบเดียวกันที่ใช้สอนทั่วโลกคับแคบเกินไป จำกัด เกินไปกิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ครูผู้สอนดำเนินการได้หลากหลายวิธี ปรับเปลี่ยนยืดหยุ่น ได้ตามสภาพ และเน้นให้ผู้เรียนรู้สึกตื่นเต้นเร้าใจ กระตุ้นให้เกิดความคิด จินตนาการ ได้ปฏิบัติจริง ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง สื่อการเรียนการสอน ควรนำเอาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ตามสมควรแห่งยุคสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิกิพีเดีย เป็นต้น การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน จึงส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งผลต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะค่านิยมของผู้เรียน ให้เป็นไปในทิศทางที่ประสงค์ การเรียนการสอนนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมใน

การเรียนที่ละเอียดละอ่อนและมีความสำคัญเท่าเทียมกันกับเนื้อหาวิชา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ผู้สอนต้องพิจารณาการเลือกใช้สภาพแวดล้อมในการเรียนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ การสร้างสิ่งแวดล้อมทางการเรียนนั้น คือ บรรยากาศที่ยกย่อง และส่งเสริมความสำคัญของผู้เรียน มีความรู้ ร่วมสมัย จัดช่องระหว่างกันและกัน โดยให้ความเป็นอิสระ และใช้ความสามารถของผู้เรียนมาเป็น ประโยชน์ในการฝึกอบรมทักษะและพฤติกรรมของผู้สอน จะต้องแสดงออกว่าผู้สอนมีความปรารถนาดี นำยกย่อง นำนับถือ สนใจปัญหาผู้เรียนตลอดเวลา จึงเป็นการสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักมากกว่า ความต้องการของผู้สอน สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์ (2554, หน้า 15) ได้สรุปฟังก์ชันการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนดังนี้

ภาพที่ 2 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ (สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์, 2554, หน้า 15)

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2553, หน้า 30) พบว่า พฤติกรรมของครูมีอิทธิพลต่อการเรียน การสอนต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก และมีลักษณะที่เด่น ๆ ที่นักเรียนมีความสนใจ ได้แก่

1. ครูแต่งกายเรียบร้อย
2. ครูมีความรู้ในเนื้อหาวิชาดี
3. ควบคุมชั้นเรียนได้ดี
4. พูดเสียงดังฟังชัด
5. ยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเองกับนักเรียน
6. ใจดีมีเหตุผล
7. ใช้วาจาสุภาพอ่อนโยนกับนักเรียนเสมอ
8. เตรียมการสอนมาอย่างดีทุกครั้ง
9. ใช้สื่อการสอนเสมอ
10. เข้ามาสอนตรงเวลาทุกครั้ง
11. มีบุคลิกดีน่าเชื่อถือเป็นแบบอย่าง
12. อธิบายเนื้อหาวิชาได้แจ่มแจ้ง
13. รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 หมวด 4 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ใน มาตรา 24 ดังนี้

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัด เนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึง ข้อความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ และประยุกต์ความรู้มา เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้ง ปฏิบัติคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย ของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้พร้อม ๆ กันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. การจัดการเรียนรู้ให้สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลภายในชุมชนทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนกันอย่างเต็มศักยภาพ

หลักสูตรการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2544, หน้า 20) ได้กำหนดแนวทางการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนในสาระต่าง ๆ มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน และการเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้แบบปฏิบัติจริงและการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรมนี้ ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์ ไปสอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมาย การเรียนร่วมยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2528, หน้า 68 อ้างถึงใน วิโรจน์ จำปาทอง, 2551, หน้า 15) ได้กล่าวถึง เรื่องการเรียนการสอนไว้ดังนี้ ในเรื่องภูมิหลักประสบการณ์ ลักษณะนิสัย รูปแบบการเรียนรู้ ฉะนั้น ใน เรื่องการเรียนรู้จึงควรให้ผู้เรียนแต่ละคน มีความก้าวหน้าไปตามความสามารถของตน กิจกรรมเสริมให้การเรียนรู้มีสมรรถภาพได้ส่วนหนึ่ง คือการจัดหน่วยการเรียนการสอนสำเร็จรูป หรือ โมดูล เพราะโมดูลเป็นการเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องไปศึกษาค้นคว้าที่อื่นอีก หน่วยการเรียนการสอนแต่ละหน่วยมีคำแนะนำ จุดมุ่งหมายในการทดสอบก่อนเรียน กิจกรรมการเรียน (พร้อมสื่อและมีให้เลือกหลายทาง และการทดสอบหลังเรียน การจัดวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมแต่ละลักษณะ โมดูลนี้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสะดวกในการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย

ดังที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หลักสูตร วิธีสอน การวัดผล ตำรา และเอกสารประกอบการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีภูมิรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในตัว นำความรู้ที่มี มาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ กับสภาพของนักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยนำรูปแบบการสอนต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดแนวความคิดใหม่ ๆ และรู้จักการบูรณาการทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับรายวิชาและสภาพของผู้เรียน

สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน

Astin (1971, p. 135) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการให้บริการผู้เรียน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนได้รับความสะดวก ปลอดภัย และความสุขสบาย เช่น บริการแนะแนว บริการสุขภาพ บริการด้านสวัสดิการ บริการห้องสมุด บริการด้านประชาสัมพันธ์ การบริการด้านการจัดหางานและบริการด้านการจัดหาอาชีพ

หวน พิณรุฬพันธ์ (2528, หน้า 97-99 อ้างถึงใน กัทรรภร ภาคสารศรี, 2552, หน้า 39) ได้กล่าวว่า การจัดบริการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับความสะดวก ปลอดภัย โรงเรียนจึงควรจัดบริการต่าง ๆ ให้ เช่น การให้บริการอาหารกลางวัน การบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การจัดบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน การจัดบริการรถส่งนักเรียน การบริการร้านค้าของโรงเรียน เป็นต้น จะได้กล่าวรายละเอียดการบริการต่าง ๆ เหล่านี้ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การจัดบริการอาหารกลางวัน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น ได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและราคาถูก ทางโรงเรียนจึงควรจัดบริการอาหารกลางวันแก่นักเรียน นอกจากนี้ นักเรียนต้องไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้าน เพราะบ้านอยู่ไกลโรงเรียนและอาจเกิดปัญหามากมายตามมา เมื่อทางโรงเรียนจัดการเกี่ยวกับการบริการอาหารกลางวัน นักเรียนจะได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น นักเรียนบางคนฐานะยากจนต้องนำอาหารไปรับประทานที่โรงเรียน ทางโรงเรียนจะได้จัดหาสถานที่ไว้ให้นักเรียนรับประทานอาหารกลางวัน โดยไม่ต้องซื้อแต่ต้องช่วยเหลืองานโรงเรียน หรือจัดหาทุนมาให้นักเรียนที่ยากจน เพื่อให้ได้รับประทานอาหารกลางวัน ดังนั้น การบริการอาหารกลางวัน จึงมีประโยชน์อย่างมากต่อนักเรียนที่กล่าวมาแล้ว โรงเรียนจึงควรจัดการบริการด้านนี้เป็นอย่างยิ่ง ถ้าหากว่าโรงเรียนมาสามารถจัดการบริการอาหารกลางวันเองได้ก็ควรให้คนเข้ามาขายในโรงเรียน โดยทางโรงเรียนควบคุมเรื่องความสะอาดของอาหาร ราคา คุณภาพ และต้องเป็นอาหารที่มีประโยชน์ ไม่มีสารพิษเจือปน เป็นต้น

2. การจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับนักเรียน เพราะถ้าหากนักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ก็ย่อมจะประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ในการบริหารในการสุขภาพอนามัยนั้น ทางโรงเรียนอาจจัดบริการเป็น 3 ประเภทด้วยกัน ดังรายการต่อไปนี้

2.1 การจัดบริการเกี่ยวกับการป้องกันอาจทำได้โดยครูประจำตรวจความสะอาดหรือสุขภาพนักเรียนก่อนเข้าห้องเรียนทุกวัน ถ้าพบ มือ เล็บ ผม หรือเสื้อผ้า ไม่สะอาด จะให้คำแนะนำเพื่อป้องกันเชื้อโรค บางครั้งอาจ พบว่า นักเรียนเป็นหวัด หรือป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ จะให้รับประทานยาป้องกันไว้ก่อนป่วยมากขึ้น นอกจากนี้ ในตอนต้นปีการศึกษา โรงเรียนอาจจัดให้มีการตรวจโรคแก่นักเรียน โดยเชิญแพทย์และพยาบาลมาตรวจก่อนจะดีมาก

2.2 การจัดการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล โดยทางโรงเรียนจัดให้มีห้องพยาบาลขึ้น มียาประจำห้องพยาบาลและจำนวนเตียงนอนเพียงพอ ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ควรขออัตราพยาบาล ส่วนโรงเรียนเล็ก ๆ ควรมีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาและวิชาสุขศึกษาอยู่ประจำห้องพยาบาล ด้วย เพื่อทำหน้าที่ปฐมพยาบาล ได้รับการรักษาพยาบาลก็คงทำให้ นักเรียนกรณีเจ็บป่วยเล็กน้อย และป่วยมากไม่ต้องพาส่งโรงพยาบาล อย่างไรก็ตามทางโรงเรียนก็ควรมีการบริการด้านนี้ เพราะนักเรียนอาจเกิดอุบัติเหตุเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ทุกวัน

2.3 การจัดบริการเกี่ยวกับการให้การศึกษา อันที่จริงการให้การศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยก็มีอยู่ในวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา แต่อาจจะมาตรงกับสถานการณ์ปัจจุบันก็ได้ การบริการเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาจึงจำเป็นต้องมี เช่น การเชิญแพทย์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาบรรยาย เกี่ยวกับเรื่องการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และไม่มีสารพิษเจือปน เป็นต้น

3. การจัดบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน เป็นบริการที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อเพิ่มความปลอดภัยแก่นักเรียนทั้งอยู่ในขณะโรงเรียนและเดินทางไปเรียนและเดินทางกลับบ้าน เช่น ความปลอดภัยในการเดินทางข้ามถนน ความปลอดภัยจากคนร้าย อุบัติเหตุในสนามหรือโรงฝึกงาน และการป้องกันเพลิงไหม้ เป็นต้น ทางโรงเรียนอาจทำได้ด้วยการให้ความรู้เกี่ยวกับการปลอดภัย ดังกล่าว จัดครู นักเรียน หรือขอตำรวจจราจร ช่วยเหลือนักเรียนในการเดินทางข้ามถนน

4. การจัดบริการรับส่งนักเรียน ถ้าเป็นไปได้โรงเรียนจะจัดบริการรถรับส่งนักเรียนด้วย จะดีมาก เช่น จักรยานยนต์รับส่งถึงบ้าน หรือตามเส้นทางที่มีนักเรียนมากมายพอสมควร หรือจากถนนใหญ่ถึงโรงเรียน (ถ้าโรงเรียนตั้งอยู่ในซอยลึก) หรือถ้าโรงเรียนตั้งอยู่ในริมแม่น้ำ ก็อาจจะจัดหรือรับส่ง แต่อย่างไรก็ตามการบริการรับส่งนี้ จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยมากด้วย

5. การจัดบริการร้านค้าของโรงเรียน เพื่อจำหน่ายหนังสือแบบเรียน เครื่องเขียนต่าง ๆ เช่น สมุด ดินสอ ปากกา กระดาษ และอื่น ๆ แก่นักเรียน โดยจำหน่ายในราคาถูกลงกว่าท้องตลาด เพื่อบริการแก่นักเรียน และไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปซื้อที่ตลาด เพราะบางโรงเรียนตั้งอยู่ไกลตลาดมาก ดังนั้น การจัดบริการด้านนี้จึงให้ความสะดวกแก่นักเรียน

6. การจัดบริการเกี่ยวกับการเงิน โรงเรียนจัดบริการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่นักเรียนที่ยากจน เพื่อที่จะได้ศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จ และอาจจัดทำเกี่ยวกับการช่วยเหลือนักเรียนในเรื่อง การให้นักเรียนทำงานตอนเย็น หรือวันหยุดแล้วให้เงิน และการให้ทุนการศึกษา เป็นต้น สำหรับการช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องเงินยืมนั้น อาจจะจัดเป็นเงินยืมในยามฉุกเฉิน หรือเงินยืมในระยะยาวก็ได้ ส่วนการให้ทุนการศึกษา ก็ควรมีทั้งนักเรียนที่ยากจนมากนอกจากบริการทั้ง 6 ข้อ ดังกล่าว ทางโรงเรียนอาจจัดบริการด้านอื่น ๆ ที่นักเรียนได้รับ

ความสะดวก เช่น การจัดบริการเกี่ยวกับการรับจดหมาย เพราะนักเรียนต้องเสียเวลาเรียน ไปส่งจดหมายหรือรับรษณาคติ ซึ่งจะทำให้นักเรียนไม่เสียเวลาเรียน และได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น

Holland (1972, p. 6155 อ้างถึงใน วิรัช เปยะกัง, 2553, หน้า 39) ได้ศึกษาการให้บริการแก่นักเรียน ในวิทยาลัยชุมชนของรัฐ จำนวน 27 แห่ง ผลปรากฏว่า บริการต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจัดขึ้น ได้แก่ บริการข่าวสารก่อนเข้าเรียน บริการรวบรวมข้อมูล หรือลงทะเบียนเรียน บริการทดสอบทางการศึกษา บริการปฐมนิเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการข่าวสารด้านอาชีพ บริการเงินทุนการศึกษา บริการจัดหางานให้นักศึกษาทำ บริการกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา บริการหอพัก บริการอาหารกลางวัน บริการสุขภาพ บริการกิจกรรมเสริมหลักสูตร บริการความรู้ทางเกษตร การปฏิบัติตนทางสังคม เป็นต้น

Harry (1960, p. 1126) ทำการวิจัย พบว่า การให้บริการนักศึกษาของวิทยาลัย การเหมืองแร่และเทคโนโลยี (College of Mining and Technology) ที่มีซิแกนันบริการที่นักศึกษาต้องการมาก ได้แก่ บริการเงินยืม บริการที่พัก อาศัยบริการแนะแนวอาชีพ และบริการกิจกรรมทางสังคม

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการให้บริการแก่นักเรียน จัดเป็นการให้บริการด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียนเป็นอีกสิ่งหนึ่งซึ่งช่วยลดภาระการใช้จ่ายของผู้ปกครองบางส่วน นักเรียนได้รับความสะดวก สบาย ปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน การให้บริการด้านการศึกษาเมื่อนักเรียนได้รับการให้บริการที่สมบูรณ์ จะเป็นสิ่งการสร้างแรงบันดาลใจ เกิดแรงจูงใจให้กับนักเรียน ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้อย่างเต็มศักยภาพ

สภาพแวดล้อม ด้านจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน

Astin (1971, p. 144) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ในการปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ให้กับผู้เรียน จึงควรมุ่งมั่นจัดการเรียนการสอนที่เป็นธรรมชาติ ให้ผู้เรียนรู้จักคิด ค้นคว้า วิเคราะห์แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม กับสภาพแวดล้อม ครูผู้สอนจึงควรสร้างบรรยากาศในทางการเรียนให้น่าสนใจ ให้ผู้เรียนรักที่จะเรียนรู้ตลอดชีพ บทเรียนจะต้องให้ผู้เรียนได้ปัญญา หาหนทางแก้ไข ปัญหา สืบค้น ค้นคว้า พยายามหาคำตอบ รู้จักและรักการทำงานเป็นทีม ขณะเดียวกันบทเรียนก็ต้องท้าทาย ให้อยากเรียนรู้เกิดความสุขเพลิดเพลิน ไปพร้อมกัน การฟังการบรรยายหรือจดตามคำบอกของครู อาจารย์ เพราะว่ากระบวนการเรียนรู้ เพื่อมุ่งสู่การศึกษาขั้นต่อไปหรือการดำเนินชีวิตไปข้างหน้า

Brook (1964, p. 140-A) ได้แสดงความคิดเห็นว่า นักศึกษาทุกคนต่างคนต่างหวังว่าการศึกษจะเป็นแนวทางไปสู่การดำเนินชีวิตที่ราบรื่น และมีอาชีพที่แน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Brown (1975, p. 140-A) ที่ได้ศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับอุดมศึกษาในทัศนะของนักศึกษาและนักปกครอง แห่งมหาวิทยาลัยแคนซัสสเตท (Kansas state university)

พบว่า นักศึกษาปีที่ 4 มุ่งแสวงหาความรู้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต และคำนึงถึงคุณค่าที่ได้ศึกษามา จริยธรรม ความสำเร็จของการประกอบอาชีพในอนาคต มากกว่านักศึกษาที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ ในการเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัย เบอร์ฟอร์ด (Wilberforce university) ปรากฏว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่ามหาวิทยาลัยแห่งนี้ เป็นสถาบันที่คำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้ได้แก่ ความเชี่ยวชาญด้านวิชาการ สภาพสังคมปัจจุบัน การให้บริการแก่สังคม และความรุ่งโรจน์ในการประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคต

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2544, หน้า 33) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน พบว่า สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคน เข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการ โครงการ องค์กรความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น
2. การตัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติและความสามารถ ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรมวิชาการต่าง ๆ
3. จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น
4. จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่าง ๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม
5. การประเมินผลการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านระดับช่วงชั้นเรียน

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545, หน้า 24-26 อ้างถึงใน สุชาวรินทร์ บุญเกิด, 2550, หน้า 28-30) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ที่ยึดเอาผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้ชีวิตของผู้เรียนเป็นแนวตั้งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้งหมด จุดมุ่งหมายที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน คือ

1. ด้านความรู้ สติปัญญา
 - 1.1 ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้และทักษะเนื้อหาวิชา เข้าสู่การดำรงชีวิตจริง ได้อย่างถูกต้องยอมรับที่จะพัฒนาตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองว่าเป็นคนมีคุณค่าสามารถสร้างประโยชน์แก่ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ
 - 1.2 ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ในชุมชน ฯลฯ ให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของตนเอง และเป็นคนที่กล้าคิด กล้าแสดงออก อยากรับผิดชอบ ตามวิถีวัฒนธรรมไทยที่งดงาม

1.3 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มีความรู้ความเข้าใจจากรายวิชาไปสู่การปฏิบัติจริง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Task assessment) มีความรับผิดชอบในการรับผิดชอบในการกระทำหรือ พฤติกรรมของตนเอง และกล้าเผชิญปัญหาโดยไม่ย่อท้อ

1.4 ผู้เรียนมาสามารถเลือกนำข้อมูลความรู้ที่มีคุณค่าไปใช้ให้เกิดประโยชน์ใน การดำรงชีวิตอย่างแท้จริง (Real life assessment) มีวุฒิสามารถเข้าใจตนเองทั้งในข้อดีและข้อเสีย ของตนเอง และยื่นหยัดต่อสู้เพื่อให้บรรลุอุดมคติที่ตนปรารถนาได้

1.5 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่สำคัญ ๆ สะสมเป็นองค์ความรู้เพื่อไปใช้เป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อ หรือเลือกประกอบอาชีพตามที่ตนถนัดเห็นแนวทางที่จะกำหนดจุดมุ่งหมายในชีวิต ตามสภาพที่เป็นไปได้มิใช่ทำไปตามความรู้สึกหรือตามกระแสสังคมและเพื่อน ๆ

2. ด้านทักษะชีวิตและสังคม

2.1 ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านทักษะในการสื่อสาร และในการสร้างสัมพันธภาพ ระหว่างบุคคล สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.2 ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านทักษะการคิดคำนวณ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา มีวิสัยทัศน์ในการดำรงชีวิตทำงานอย่างมีคุณภาพ

2.3 ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจด้านทักษะการรับรู้ข่าวสารที่มีประโยชน์

2.4 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ตลอดเวลา

2.5 ผู้เรียนมีทักษะด้านการบริหารจัดการ และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างเหมาะสม

2.6 ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะด้านการประสานความร่วมมือในการทำงาน และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2.7 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะตามสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และรู้วิธีการเรียนรู้เพื่อแสวงหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านเจตคติ ค่านิยม และคุณธรรม

3.1 ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียนรู้ มีแรงจูงใจใฝ่ผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ และการปรับพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้นตลอดเวลา

3.2 ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3.3 ผู้เรียนมีวิธีการตัดสินใจ เลือกแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ยึดถือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเป็นหลักปฏิบัติ อย่างมั่นคง

3.4 ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นกิจนิสัย

สุชาวรินทร์ บุญเกิด (2550, หน้า 29-30) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียนนั้น หมายถึง ความรู้สึกความคิดเห็น ต่อคุณค่าวิชาการ ความรู้ที่เน้นผู้เรียนมุ่งหวังได้รับจากสถาบันทั้งด้าน วิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม ตลอดจนความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพในอนาคต และการดำเนินงานของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน หมายถึง การจัดการศึกษาให้ตรงกับความมุ่งหวังของผู้เรียนมี 2 ประเภท คือ ด้านทักษะ วิชาการ ตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียนคอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น และสามารถที่จะนำไปประกอบอาชีพต่าง ๆ ตามความต้องการได้ และอีกหนึ่งความมุ่งหวังเกี่ยวกับภายใน คือคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมอันดีงาม เป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องมีและพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน จึงจะเป็นคนดีที่สังคมต้องการ

สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน

Astin (1971, p. 147) ได้ให้ความเห็นว่า งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนนักศึกษา ในสถาบันให้ดำเนินไปด้วยดี มีความสุขปรกติตลอดไป จนถึงการมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ การมีวินัยในตัวเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความสามารถ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน นักศึกษา แต่ละคนให้ก้าวหน้าและเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ให้ได้มากที่สุด เช่น งานด้านบริการ ด้านเสริมซ่อมสร้าง การศึกษาพิเศษ งานจัดการดูแลให้ผู้เรียน ได้เข้าเรียนกับกลุ่มเพื่อน และ ชั้นเรียนที่เหมาะสมกับความสามารถความถนัด และความสนใจในการจัดให้ผู้เรียนได้มีกิจกรรมพิเศษในเวลาวางเพื่อฝึกให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้เป็นผู้มีวินัยและรู้จักปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น

วิระเวก สุขสุคนธ์ (2550, หน้า 48) ได้ กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ด้วยความร่วมมือของนักเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียน ให้เป็นปรกติ เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน ฝึกการดำรงชีวิตในสังคมประชาธิปไตย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

ประสงค์ ทองยิ่ง (2551, หน้า 42) ได้ กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง โรงเรียนต้องจัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสมกับวุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน การจัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ ความสามารถและความต้องการของผู้เรียน งานด้านนี้ลักษณะแตกต่างไปจากงานด้านอื่น

แต่ก็มีความสำคัญไม่แตกต่างไปจากงานด้านอื่น ๆ เลย ผู้บริหารโรงเรียนที่มุ่งหวังจะให้ผู้เรียน ได้รับความสำเร็จทางการศึกษา ตลอดจนมีการพัฒนาด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมไปด้วยดี จำเป็นต้องรับผิดชอบในการดำเนินการ และควบคุมในงานด้าน กิจกรรม ของผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544, หน้า 6) ได้กล่าวถึงกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนว่า เป็นกิจกรรม ที่จัดให้ผู้เรียน ได้พัฒนาความสามารถ ตามศักยภาพของตนเอง มุ่งเน้น เพิ่มเติมจากกิจกรรม ที่ได้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและการปฏิบัติตามกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กับกิจกรรมที่เลือกได้ด้วยตนเอง ตามความถนัดและความสนใจ อย่างแท้จริง หลักสูตรได้กำหนดเกี่ยวกับหลักสูตรการพัฒนาผู้เรียนไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของบุคคล เสริมสร้างทักษะ ชีวิตคุณลักษณะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในทางเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอน ทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อละพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และมีงานทำ

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียน เป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์ เป็นต้น

นัฐยาพร คุณดี (2545, หน้า 25 อ้างถึงใน ภัทรภร ภาคสารศรี, 2552, หน้า 48) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนการสอน โดยการมีกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียน ได้มีโอกาส แสดงออกและเข้าร่วมทุกคน ตามความถนัด และความสนใจอย่างต่อเนื่องและเสรี เช่น ดนตรี กีฬา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ควรมีสถานที่อุปกรณ์ให้กับนักเรียน ได้ฝึกซ้อม เล่น และเข้าร่วม อย่างอิสระ

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง กิจกรรม ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อฝึกพัฒนาทักษะอย่างรอบด้าน และหลากหลายให้เพื่อให้นักเรียน ได้มีโอกาส เรียนรู้แสดงศักยภาพของตนเองออกมาผ่านทางกิจกรรม ผู้เรียนการทำงานร่วมกับผู้อื่น มุ่งเสริม การเรียนนอกเหนือจากวิชาหลัก และกิจกรรมผู้เรียนยังเป็นสิ่งที่ส่งเสริมทักษะการใช้ชีวิต ความเป็นอยู่ของนักเรียนและมุ่งหวังให้ผู้เรียนแต่ละคน ได้รับความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนการมีพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีความสุข ตลอดจนการมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ การมีวินัยในตัวเอง ส่งเสริม ให้มองเห็นแนวทางการดำเนินชีวิตได้

สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

Astin (1993, p. 15) ได้กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนร่วม โรงเรียนและร่วมชั้น มีอิทธิพล ในการปรับตัวและการดำเนินชีวิตในสังคม โรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อย

Astin (1993, p. 56) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึง สภาพการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เช่น ความสามัคคีในกลุ่ม นักศึกษาการยอมรับรุ่นพี่รุ่นน้อง ความร่วมมือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ความเสียสละระหว่างกลุ่ม อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2553, หน้า 48) พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วย

1. ความสนใจของเพื่อนร่วมชั้น ได้แก่
 - 1.1 ถือการเรียนเป็นเรื่องสำคัญ
 - 1.2 ติดตามเนื้อหาที่เรียนมาตลอดเวลา
 - 1.3 ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียนในห้องเสมอ
 - 1.4 รวมอภิปรายต่าง ๆ ในชั้นเรียนเสมอ ๆ
 - 1.5 แข่งขันเรียนและทำกิจกรรม
2. พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วย
 - 2.1 ทำงานร่วมกับผู้เรียนอื่น ๆ ได้
 - 2.2 มาเรียนสม่ำเสมอ
 - 2.3 ส่งการบ้านหรือรายงานตามกำหนดเวลา
 - 2.4 ซื่อสัตย์ สุจริต ในขณะที่สอบ
 - 2.5 จดงานอย่างเป็นระบบ
 - 2.6 เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 - 2.7 มีอารมณ์ขันและสนุกสนานกับการเรียน
 - 2.8 สนใจคำถามของครูในขณะที่เรียน
3. พฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วย
 - 3.1 แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
 - 3.2 เฉลียวฉลาด
 - 3.3 รักสงบ ไม่ชอบทะเลาะวิวาท
 - 3.4 เคารพนับถือครู ทั้งต่อหน้าและลับหลัง
 - 3.5 สนใจวิธีการสอนของครู

4. การมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของเพื่อนร่วมชั้น

4.1 เข้าห้องเรียนช้า

4.2 คุดเสียงดัง ในขณะที่เรียนในชั้นเรียน

4.3 เรียนอ่อน

4.4 ได้เลี้ยงครูอย่างไรเหตุผล

แพรวพรรณ ไชยรงค์ (2552, หน้า 125) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมในสถาบันราชภัฏมหาสารคาม ตามทัศนะผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาใน 7 ด้าน คือ ด้านนโยบายการด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และด้านสัมพันธ์กลุ่มเพื่อน พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษามีทัศนะต่อสภาพแวดล้อม โดยรวมทุกข้อเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

มาริษา ธรรมะ (2554, หน้า 16) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเพื่อนในด้านต่าง ๆ เช่น ความสนใจในด้านการศึกษาหาความรู้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น การทำการบ้านอย่างสม่ำเสมอ การแต่งกายที่เรียนร้อย รักสงบ ไม่ทะเลาะวิวาท เคารพนับถือครูอาจารย์ และตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ถ้าพฤติกรรมที่ไม่ดีก็มีผลต่อการเรียนรู้ ของเพื่อนร่วมชั้นด้วย

ฉันทนา บุพรรณ (2557, หน้า 66) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อม วิทยาลัยเกอการุณในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร ในด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความรักสมัครสมานสามัคคี นักศึกษารุ่นน้องต้องการให้นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำต่าง ๆ ในฐานะที่มีประสบการณ์มากกว่า วิทยาลัยควรมีการเสริมสร้างความรักความผูกพันในวิทยาลัย เพื่อเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และควรจัดให้นักศึกษาเข้าอยู่ในหอพักในปีแรก ๆ

พิทักษ์ สมาน (2557, หน้า 27) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วย ความสนใจในการเรียน พฤติกรรมการเรียน และลักษณะส่วนตัวของเพื่อนร่วมชั้นเรียน กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษา ทั้งด้านวิชาการ และด้านความประพฤติ ตลอดจนบุคลิกภาพ ดังนั้น การรวมกลุ่มของนักเรียน จึงมีอิทธิพลสำคัญต่อชีวิตในอนาคตของเขาอย่างแน่นอน สุดใจ ศรีบุญเรือง (2554, หน้า 26) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนร่วมชั้นเรียน มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของนักเรียนตลอดจนการปรับตัวการปรับตัวและการดำรงชีวิตในห้องเรียนของนักเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อยสังคมหนึ่งของโรงเรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสังคมกลุ่มเพื่อน เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะใน 1 วัน นักเรียนจะอยู่กับเพื่อนมากและพฤติกรรมทุกอย่างอาจมีการเปลี่ยนแปลง

อยู่ตลอดเวลาการทำตามกัน การเลียนแบบ พฤติกรรมจึงมีอิทธิพลต่อนักเรียนนักศึกษา กลุ่มเพื่อนร่วมโรงเรียน และกลุ่มเพื่อนร่วมชั้นเรียน ภายในโรงเรียนจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านวิชาการ ด้านความประพฤติ เช่น ความสนใจเรียน พฤติกรรมการเรียน และมีผลต่อทัศนคติ ตลอดจนบุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม ดังนั้น การรวมกลุ่มของนักเรียน จึงมีอิทธิพลสำคัญต่อชีวิตในอนาคต

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยคือ เพศ และระดับชั้นเรียน มีรายละเอียดดังนี้

เพศ เพศเป็นตัวแปรที่สำคัญอย่างหนึ่ง ทำให้บุคคลแตกต่างกัน หรือมีผลทำให้ความรู้สึกนึกคิดต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ ดังที่ Krasner and Leonard (1974, p. 342) กล่าวว่า เพศจะมีผลต่อจิตใจ ลักษณะและพฤติกรรม ดังผลการวิจัยของ รักณี มั่นจิตร (2550, หน้า 47) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของวังน้ำเย็นวิทยาคม จำแนกตามเพศของนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ดังผลการวิจัยของ วิเชียร ประเสริฐกุล (2548, หน้า 56) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยการอาชีพ สอยดาว จังหวัดจันทบุรี พบว่า นักศึกษาที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมมีนัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) และ ธนพันธ์ แก้วประทีป (2557, หน้า 65) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่พระยาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่พระยาพิทยาคม ตามความคิดเห็นของผู้เรียนเพศชายและเพศหญิง ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) โดยผู้หญิงมีความคิดเห็นว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมมากกว่าเพศชาย

ระดับชั้นเรียน ระดับชั้นเป็นตัวแปรสำคัญ เนื่องจากอายุในแต่ละระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ประสบการณ์ วุฒิภาวะที่แตกต่างกัน เมื่ออายุมากขึ้นพัฒนาการทางจริยธรรมจะมากขึ้นทำให้ความรู้สึกนึกคิดต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ ดังที่ ฐมนต์ ปัญจวิณิน (2553, หน้า 58-60) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านไร่จันดี พบว่า ปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านไร่จันดี จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ บุญกล้า ปลื้มอารมณ์ (2551, หน้า 51-52) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อม

ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้ายวังวน จังหวัดสระแก้ว พบว่า นักเรียนระดับชั้น โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสัมพัทธ์ทางสถิติที่ระดับ .05

จากหลักฐานทางวิชาการและการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปได้ว่า เพศและระดับชั้น เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวแปรดังกล่าวเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุคช ยาศา (2553, หน้า 52-59) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียน โรงเรียนทัพพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนทัพพระยาพิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียน โรงเรียนทัพพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียน โรงเรียนทัพพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2 จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาคม รุนสีงาม (2550, หน้า 67-75) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียน โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร ทั้งโดยรวม และรายด้าน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การให้บริการผู้เรียน และด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียนที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน และด้านการให้บริการผู้เรียน เป็นอันดับสุดท้าย

2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร ตามความเห็นของนักเรียนเพศชายและเพศหญิง ทั้งโดยรวมและรายด้าน เกือบทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชายมีความคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมสูงกว่านักเรียนหญิง

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร ตามความเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านอาคารสถานที่ และด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนมีความเหมาะสมสูงกว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 3

บุญกล้า ปลื้มอารมณ์ (2551, หน้า 57-58) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านวังวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาทางสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านวังวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาพบว่า ด้านลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครอง ด้านลักษณะพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นเรียน และลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ด้านลักษณะพฤติกรรมของผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านอาคารสถานที่ และสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

2. เปรียบเทียบปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านวังวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีลักษณะพฤติกรรมที่มีปัญหา มากกว่านักเรียนชาย

3. เปรียบเทียบปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านวังวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านลักษณะพฤติกรรมของครูผู้สอน และด้านอาคารสถานที่และสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อรุณสิทธิ์ สุทธิวาริ (2550) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านนักเรียน กลุ่มเพื่อนร่วมชั้น ด้านอาคารสถานที่ ด้านสุขภาพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับอาจารย์ และด้านการให้บริการผู้เรียน

2. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำแนกตามระดับชั้น พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า มีสามคู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับอาจารย์ และด้านสุขภาพ

ประสงค์ ทองยิ่ง (2551, หน้า 71) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนคลองก้วยิ่งวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนคลองก้วยิ่งวิทยา ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังแก่ผู้เรียน ด้านการให้บริการผู้เรียนและด้านอาคารสถานที่ เป็นอันดับสุดท้าย

2. สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนคลองก้วยิ่งวิทยา ตามความคิดเห็นของผู้เรียนเพศชายและผู้เรียนเพศหญิง ทั้ง โดยรวมและด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสำคัญทางสถิติ

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนคลองก้วยิ่งวิทยา ตามความคิดเห็นของผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โดยรวมมีนัยสำคัญทางสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียนและด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

วิรัช เปยะกั้ง (2553, หน้า 71-72) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามระดับช่วงชั้น พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ยกเว้น ด้านการให้บริการผู้เรียนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิระเวก สุขสุคนธ์ (2550, หน้า 88-89) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนคลองหาดพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียน โรงเรียนคลองหาดพิทยาคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนคลองหาดพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนคลองหาดพิทยาคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศโดยรวม และด้านอาคารสถานที่ ด้านการให้บริการผู้เรียน และด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และจำแนกตามช่วงชั้น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ยกเว้น ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนคลองหาดพิทยาคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศและช่วงชั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เปรียบเทียบสภาพและความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนคลองหาดพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อาคารสถานที่ ด้านการให้บริการผู้เรียนและการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

รุ่งนภา คนเล (2553, หน้า 54-59) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้านสองสลึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า

1. การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้านสองสลึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหาร อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้านสองสลึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศและระดับช่วงชั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ณฐมนต์ ปัญจวิณิน (2553, หน้า 58-60) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนไร่จันดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนไร่จันดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ และสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเพื่อนร่วมชั้นเรียน ด้านผู้เรียน อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน

2. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนไร่จันดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามเพศของนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีด้านผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียน ไร่จันดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามระดับช่วงชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Astin (1971, p. 41) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกเรียนสาขาและอาชีพของนักเรียน พบว่าการเลือกเรียนสาขาและวิชาอาชีพของนักศึกษา มักจะคล้อยตามกลุ่มเพื่อนหรือกล่าวได้ว่า ได้ศึกษาและยึดถือ การตัดสินใจของตนเอง หรือจะเปลี่ยนแปลงการเลือกนั้น ย่อมขึ้นกับว่ามีจำนวนของเพื่อนที่เลือกสาขาอาชีพเดียวกัน

Chin (1993, p. 2970 อ้างถึงใน วิรัช เปยะกัง, 2553, หน้า 48) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในชนบท มีระดับความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมในได้ทุกวัน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในชนบท มีความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม เจตคติ และพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้ นักเรียนที่มีระดับชั้นสูงกว่าจะมีคะแนนทดสอบน้อยกว่าครูในเมือง เด็กผู้หญิงเอาใจใส่ปัญหาสิ่งแวดล้อม มากกว่าเด็กผู้ชาย ครูที่ฝึกสอนและครูที่ฝึกสอนและครูประจำการมีความรู้ไม่แตกต่างนักเรียนมัธยม และครูประจำการเอาใจใส่สิ่งแวดล้อมมากกว่าผู้อื่น

Benn (1976, p. 4368 อ้างถึงใน สุชาวรินทร์ บุญเกิด, 2550, หน้า 38) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในอุดมคติ กับสภาพแวดล้อมที่ได้รับจากประสบการณ์จริงในทัศนะของนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยโอคาโฮมา (Oklahoma state university) วิธีการวิจัย ภาพจน์มหาวิทยาลัย ปรากฏว่า ทัศนะของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในสภาพจริงมีผลในทางลบ และแตกต่างกันอย่างมากกับมหาวิทยาลัยในอุดมคติ นักศึกษาต้องการ

ให้บรรยากาศในมหาวิทยาลัยมีบรรยากาศที่ทำทนายทางวิชาการมากกว่าที่เป็นอยู่ นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในรัฐโอกาโฮมาไม่พอใจในบรรยากาศในมหาวิทยาลัยมากกว่านักศึกษาที่มาจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ นักศึกษาผิวดำมีความประทับใจในสภาพแวดล้อมมากกว่านักศึกษาผิวขาว

Bloom (1992, p. 108 อ้างถึงใน ภัทธกร ภาคสารศรี, 2552, หน้า 27) สรุปได้ว่า การสอนประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ เช่น ความสามารถในการเสนอทเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีความรอบรู้ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเหมาะสม จะให้สิ่งเสริมแรง การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการแก้ไขสิ่งบกพร่อง จะมีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมเรียน

Rice (1987, p. 744-A อ้างถึงใน วิรัช เปยะกั๋ง, 2553, หน้า 47) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยเพอร์ดู (Purdue university) โดยศึกษาจากนักศึกษานิติศาสตร์ 3 ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างทัศนคติของการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยกับเป้าหมายในการศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ความพึงพอใจและบุคลิกภาพ นอกจากนี้ ยังพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่พอใจในการเรียนมหาวิทยาลัยของตนเอง และมั่นใจว่าตนจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งในด้านการศึกษาและสังคม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและนอกประเทศ สรุปได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนเป็นปัจจัยพื้นฐานอันสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสำคัญต่อการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม สติปัญญา ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาค้นคว้า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน 6 ด้าน เพื่อครอบคลุมทุกประเด็น คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยศึกษาและเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ และระดับชั้นน่าจะแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 293 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งได้มาจากการเปิดตาราง Krejcie and Morgan (1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 167 คน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยกำหนดให้ระดับชั้นเป็นชั้นในการสุ่ม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ประถมศึกษาปีที่ 4	88	50
ประถมศึกษาปีที่ 5	110	62
ประถมศึกษาปีที่ 6	95	55
รวมทั้งสิ้น	203	167

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ที่รวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือวัด เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ และระดับชั้นของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียน วัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เป็นแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 อันดับ (Rating scale) มีทั้งหมด 57 ข้อ ใน 6 ด้าน คือ

1. ด้านอาคารสถานที่ มี 9 ข้อ
2. ด้านการเรียนการสอน มี 13 ข้อ
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน มี 11 ข้อ
4. ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน มี 7 ข้อ
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน มี 7 ข้อ
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน มี 10 ข้อ

กำหนดความมากน้อยของสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียน วัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในแต่ละด้าน โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนัก ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน
2. สร้างแบบสอบถาม ให้ตรงกับกรอบความคิด ในการศึกษาแล้วนำแบบสอบถาม

ที่สร้างขึ้น ไปปรึกษาผู้ควบคุมงานงานนิพนธ์

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

3.1 ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 ดร.สมุทรา ชำนาญ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.3 ดร.สมพงษ์ ปั้นหุ่น อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4. นำแบบสอบถามที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขปัญหา และขอคำแนะนำ จากอาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้อง และเหมาะสม

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนของโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total correlation) ซึ่งได้ค่าว่า อำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม อยู่ระหว่าง .25 ถึง .97

6. นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจ จำแนกแต่ละข้อตั้งแต่ .25 ขึ้นไป มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .92

7. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการ และขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการจัดการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 167 ฉบับ ไปยังกลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาระยอง เขต 2 โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนในแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
4. นำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ ข้อมูลตามความมุ่งหมาย ของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ และระดับชั้นของนักเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาระยอง เขต 2

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาระยอง เขต 2 ใน 6 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดของ Likert (n.d. cited in Best & Kahn, 1993, p. 247) ใช้สถิติโดยใช้โปรแกรมคำนวณค่าสถิติเบื้องต้น หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

เกณฑ์การแปลผลคะแนน โดยอาศัยเทียบเคียง ในเกณฑ์การประเมินค่า ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23)

คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน
			ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน
			ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน
			ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน
			ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน
			ระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูล ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้

1. ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียน โรงเรียน วัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (t -test) และจำแนกตามเพศ ระดับชั้น โดยการทดสอบการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบว่า มีความแตกต่างกันจึงเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least square difference)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สภาพแวดล้อมของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงที (t -distribution)
F	แทน	ค่าที่ใช้ในการทดสอบเอฟ (F -distribution)
p	แทน	ความน่าจะเป็น (Probability)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ค่าผลบวกกำลังสอง (Sum of square)
MS	แทน	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Mean square)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา จำแนกตามเพศ โดยการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 โดยจำแนกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนอง

ความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และการหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ใน 6 ด้าน

จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่า (t -test) และวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตามระดับชั้น โดยการทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างระหว่างรายคู่ได้ทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการความแตกต่างน้อยที่สุด (LSD)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา จำแนกตามเพศและระดับชั้นเรียน

ตารางที่ 3 ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	76	45.51
1.1 ชาย	91	54.49
1.2 หญิง		
รวม	167	100.00
2. ระดับชั้นเรียน	50	29.94
2.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	62	37.13
2.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	55	32.93
2.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
รวม	167	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 167 คน นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศชาย จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 45.51 และจำแนกตามเพศหญิง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 54.49 จำแนกตามระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 29.94 จำแนกตามระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 37.13 และจำแนกตามระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 32.93

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน	(n = 167)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านอาคารสถานที่	4.06	0.43	มาก	5
2. ด้านการเรียนการสอน	4.36	0.40	มาก	1
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน	4.08	0.48	มาก	6
4. ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน	4.25	0.51	มาก	3
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	4.31	0.49	มาก	2
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	4.14	0.48	มาก	4
รวม	4.20	0.38	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน และด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นกรร่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ระยอง เขต 2 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้อ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน ด้านอาคารสถานที่	(n = 167)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ความสะอาดของห้องเรียนและเป็นระเบียบ	3.66	0.85	มาก	9
2. ความสะอาดของบริเวณโรงเรียน	3.87	0.85	มาก	7
3. มีแหล่งเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ในการเรียนรู้ตามอาคาร สถานที่	4.40	0.88	มาก	1
4. ความเพียงพอของห้องเรียน และห้องปฏิบัติการ	4.16	0.84	มาก	4
5. ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ ภายในห้องเรียน	4.13	0.97	มาก	5
6. ความสะดวกทางคมนาคมของสถานที่ตั้งโรงเรียน	3.99	1.10	มาก	6
7. ความแข็งแรงมั่นคงของอาคารเรียนกำแพงและประตู โรงเรียน	4.25	0.99	มาก	3
8. ความสะอาดและถูกสุขลักษณะของห้องน้ำห้องส้วม	3.71	0.99	มาก	8
9. ความเหมาะสมของสถานที่ออกกำลังกายและสนามกีฬา	4.37	0.84	มาก	2
รวม	4.06	0.43	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นกรร่า
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและ
รายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีแหล่งเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์
ในการเรียนรู้ตามอาคารสถานที่ ความเหมาะสมของสถานที่ออกกำลังกาย และสนามกีฬาและ
ความมั่นคงของอาคารเรียนกำแพงและประตูโรงเรียน

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ระยอง เขต 2 ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน ด้านการเรียนการสอน	(n = 167)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ความสามารถในการจัดแผนและกิจกรรมการเรียน การสอนของครูแต่ละวิชา	4.53	0.65	มากที่สุด	3
2. ความรู้ความสามารถในการสอนของครู	4.77	0.50	มากที่สุด	1
3. ความมีมาตรฐานในการวัดประเมินผลของครู	4.39	0.73	มาก	6
4. ความสามารถในการหาสื่อ ใช้สื่อประกอบการสอนของครู	4.41	0.75	มาก	5
5. ครูใช้วาจาสุภาพไพเราะกับนักเรียน	4.34	0.80	มาก	7
6. การมีเทคนิคที่ดีในการสอนของครู	4.46	0.75	มาก	4
7. ครูแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน	4.55	0.79	มากที่สุด	2
8. ความสนใจค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอของครู	4.25	0.75	มาก	11
9. ครูเข้าสอนตรงเวลาและเต็มเวลาของการสอน	3.91	0.79	มาก	13
10. ความสนใจเอาใจใส่ต่อผู้เรียนของครู	4.33	0.80	มาก	8
11. การมีคุณธรรมมีเมตตาปราณีเป็นแบบอย่างที่ดี	4.29	0.86	มาก	10
12. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียนของครู	4.31	0.80	มาก	9
13. นักเรียนมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น	4.16	0.91	มาก	12
รวม	4.36	0.40	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ใน
ระดับมากและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความรู้
ความสามารถในการสอนของครู ครูแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน
และความสามารถในการจัดแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแต่ละรายวิชา ยกเว้น
ข้อความสามารถในการจัดแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแต่ละรายวิชา ข้อความรู้
ความสามารถในการสอนของครู และข้อครูแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน
อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นกรร่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ระยอง เขต 2 ด้านการให้บริการผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน	(n = 167)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ความสะดวกของจุดบริการน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนจัดบริการ แก่ผู้เรียน	3.67	1.03	มาก	11
2. ความสะอาดของน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนบริการแก่ผู้เรียน	3.78	0.93	มาก	9
3. ความสะดวกในการใช้บริการยืมหนังสือห้องสมุด	4.55	0.80	มากที่สุด	1
4. ขนาดของโรงอาหารเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	3.76	1.09	มาก	10
5. ความสะอาดถูกสุขอนามัยของโรงอาหารของโรงเรียน	3.91	0.94	มาก	8
6. อาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้มีสารอาหารครบ 5 หมู่	4.19	0.99	มาก	4
7. การให้คำปรึกษาของครูแก่นักเรียนทุกคน	4.28	0.91	มาก	3
8. ส่งเสริมให้นักเรียนออกกำลังกายเป็นประจำ	4.02	0.96	มาก	7
9. ความสะดวกในการให้บริการสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน รวดเร็วและใช้เวลาซื้อขายอย่างเหมาะสม	4.11	0.90	มาก	6
10. เติงนอนในห้องพยาบาลสะอาด เพียงพอและ ถูกสุขลักษณะ	4.41	0.83	มาก	2
11. ความเอาใจใส่ในการดูแลของฝ่ายกิจการนักเรียน	4.15	0.84	มาก	5
รวม	4.08	0.48	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นกรร่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านให้บริการผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสะดวกในการใช้บริการยืมหนังสือห้องสมุด เติงนอนในห้องพยาบาลเพียงพอและถูกสุขลักษณะและ การให้คำปรึกษาของครูแก่นักเรียนทุกคน ยกเว้น ข้อความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการห้องสมุดโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ระยอง เขต 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน	(n = 167)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ผู้เรียนมีความตั้งใจกับการเรียนแต่ละรายวิชาที่โรงเรียน เปิดสอน	4.30	0.81	มาก	3
2. ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนชมรมได้ตามความต้องการ	4.41	0.84	มาก	1
3. การยอมรับของสังคม หรือ ชุมชนต่อหลักสูตรของโรงเรียน	4.15	0.78	มาก	6
4. ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้มีคุณธรรม จริยธรรม	4.12	0.88	มาก	7
5. ความรู้ ความสามารถของผู้เรียนจากโรงเรียนแห่งนี้ เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน	4.37	0.87	มาก	2
6. ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้เป็นต้องการ ของสถานศึกษาต่าง ๆ ในการเข้าศึกษาต่อ	4.17	0.87	มาก	5
7. ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้ประสบ ความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน	4.20	0.87	มาก	4
รวม	4.25	0.51	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง
ความมุ่งหวังของผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนสามารถเลือกชมรมได้ตามต้องการ ความรู้ความสามารถของผู้เรียนจาก
โรงเรียนแห่งนี้เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน และผู้เรียนมีความตั้งใจกับการเรียนแต่ละรายวิชา
ที่โรงเรียนเปิดสอน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2
ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	(n = 167)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการวางแผนการจัดกิจกรรม	4.40	0.78	มาก	3
2. การอำนวยความสะดวกของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมของ ผู้เรียน	4.31	0.82	มาก	5
3. การสนับสนุนทางด้านการจัดกิจกรรมทางโรงเรียนในการจัด กิจกรรมของผู้เรียน	4.20	0.84	มาก	6
4. การสนับสนุนของโรงเรียนให้ผู้เรียนเข้ากิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อชุมชน	4.35	0.80	มาก	4
5. ความมีคุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ ผู้เรียน	4.42	0.73	มาก	1
6. ความหลากหลายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.41	0.78	มาก	2
7. ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมร่วมกัน	4.11	0.90	มาก	7
รวม	4.31	0.49	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน โดยรวม
และรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความมีคุณค่าและเป็น
ประโยชน์ของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน ความหลากหลายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ
การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการวางแผนการจัดกิจกรรม

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายข้อ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	(n = 167)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อน ผู้เรียน	4.18	0.91	มาก	4
2. ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน	4.17	0.86	มาก	5
3. ความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาระหว่างเพื่อนร่วม กลุ่ม	4.05	0.86	มาก	8
4. การช่วยเหลือกันระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องในโรงเรียน	3.82	0.97	มาก	10
5. การยอมรับการดัดเตือนระหว่างเพื่อนผู้เรียน	4.10	1.18	มาก	6
6. ความรู้สึกอบอุ่นสนุกสนานเมื่อได้ร่วมกลุ่มเพื่อน นักเรียน	4.27	0.85	มาก	3
7. ความรัก ความสามัคคีระหว่างกลุ่มผู้เรียนของโรงเรียน	4.10	0.97	มาก	7
8. ความมีระเบียบวินัยของผู้เรียนโรงเรียนแห่งนี้	3.83	0.93	มาก	9
9. ความรู้สึกผูกพันของผู้เรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้	4.33	0.79	มาก	2
10. ความภูมิใจของผู้เรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้	4.52	0.77	มากที่สุด	1
รวม	4.14	0.48	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความภูมิใจของผู้เรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้ ความรู้สึกผูกพันของผู้เรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้ และ ความรู้สึกอบอุ่นสนุกสนานเมื่อได้ร่วมกลุ่มเพื่อน ยกเว้น ข้อความภูมิใจของผู้เรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน
โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2
โดยจำแนกตามเพศ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

สภาพแวดล้อมทาง การเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา	ชาย (n = 76)				หญิง (n = 91)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับที่	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านอาคารสถานที่	4.03	0.47	มาก	5	4.10	0.36	มาก	6
2. ด้านการเรียนการสอน	4.30	0.45	มาก	1	4.42	0.30	มาก	1
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน	3.99	0.54	มาก	6	4.17	0.36	มาก	4
4. ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวัง ของผู้เรียน	4.20	0.56	มาก	3	4.30	0.41	มาก	3
5. ด้านการจัดกิจกรรม ผู้เรียน	4.21	0.54	มาก	2	4.41	0.38	มาก	2
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	4.13	0.49	มาก	4	4.15	0.47	มาก	5
รวม	4.14	0.43			4.26	0.28		

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียน
วัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศ
โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เพศชายสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียง
จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา
เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการให้บริการ
ผู้เรียน

เพศหญิงสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการให้บริการผู้เรียน และด้านอาคารสถานที่

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของ นักเรียน	ชาย (n = 76)		หญิง (n = 91)		t	p
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านอาคารสถานที่	4.03	0.47	4.10	0.36	-1.16*	.01
2. ด้านการเรียนการสอน	4.30	0.45	4.42	0.30	-1.71*	.05
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน	3.99	0.54	4.17	0.36	-1.96*	.01
4. ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนอง ความมุ่งหวังของผู้เรียน	4.20	0.56	4.30	0.41	-1.47*	0.3
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	4.21	0.51	4.41	0.38	-2.56*	.01
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	4.13	0.49	4.15	0.47	-1.61	.25
รวม	4.14	0.42	4.26	0.28	-2.16*	.00

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับชั้น

สภาพแวดล้อมทางการ ของนักเรียน	ประถมศึกษาปีที่ 4				เรียน ประถมศึกษาปีที่ 5				ประถมศึกษาปีที่ 6			
	(n = 50)				(n = 62)				(n = 55)			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านอาคารสถานที่	4.01	0.47	มาก	5	4.06	0.42	มาก	6	4.11	0.38	มาก	6
2. ด้านการเรียนการสอน	4.28	0.41	มาก	1	4.33	0.46	มาก	1	4.47	0.30	มาก	1
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน	3.97	0.54	มาก	6	4.08	0.53	มาก	5	4.20	0.32	มาก	5
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง ความมุ่งหวังของผู้เรียน	4.20	0.50	มาก	3	4.22	0.59	มาก	3	4.33	0.43	มาก	3
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	4.23	0.42	มาก	2	4.25	0.62	มาก	2	4.45	0.39	มาก	2
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	4.08	0.43	มาก	4	4.11	0.55	มาก	4	4.23	0.44	มาก	4
รวม	4.13	0.37	มาก		4.17	0.45	มาก		4.30	0.28	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกราสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับชั้นเรียน พบว่า

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการให้บริการผู้เรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการให้บริการผู้เรียน และด้านอาคารสถานที่

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการให้บริการผู้เรียน และด้านอาคารสถานที่

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามระดับชั้นเรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน	แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	0.32	0.16	0.88	.42
	ภายในกลุ่ม	164	31.22	0.18		
	รวม	166	31.55			
2. ด้านการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.94	0.47	3.07*	.05
	ภายในกลุ่ม	164	26.38	0.15		
	รวม	166	27.32			

ตารางที่ 14 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของ นักเรียน	แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.69	0.84	3.84*	.02
	ภายในกลุ่ม	164	37.74	0.22		
	รวม	166	39.42			
4. ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนอง ความมุ่งหวังของ ผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.31	0.16	0.61	.55
	ภายในกลุ่ม	164	44.46	0.26		
	รวม	166	44.77			
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	0.29	1.20	.30
	ภายในกลุ่ม	164	41.07	0.24		
	รวม	166	41.65			
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.55	0.27	1.19	.31
	ภายในกลุ่ม	164	39.44	0.23		
	รวม	166	39.99			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.66	0.33	2.39	.07
	ภายในกลุ่ม	164	23.81	0.14		
	รวม	166	24.48			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบ โดยรวมและรายด้าน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการ LSD ดังตารางที่ 15-16

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการเรียนการสอน
จำแนกตามระดับชั้นเรียนเป็นรายคู่

ระดับชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 5 ประถมศึกษาปีที่ 6			
	\bar{X}	4.28	4.33	4.47
ประถมศึกษาปีที่ 4	4.28	-	0.05	0.19*
ประถมศึกษาปีที่ 5	4.33	-	-	0.14
ประถมศึกษาปีที่ 6	4.47	-	-	-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการเรียนการสอนจำแนกตามระดับชั้นเรียนเป็นรายคู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ที่ต่างกัน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นอกนั้นต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการให้บริการผู้เรียน
จำแนกตามระดับชั้นเรียนเป็นรายคู่

ระดับชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 5 ประถมศึกษาปีที่ 6			
	\bar{X}	3.97	4.08	4.20
ประถมศึกษาปีที่ 4	3.97	-	0.11	0.23*
ประถมศึกษาปีที่ 5	4.08	-	-	0.12
ประถมศึกษาปีที่ 6	4.20	-	-	-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 16 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 ด้านการให้บริการผู้เรียนจำแนกตามระดับชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ที่ต่างกัน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นอกนั้นต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยจำแนกตามเพศและระดับชั้นเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 293 คน จากการกำหนดโดยการเปิดตาราง Krejcie and Morgan (1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 167 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) แยกเป็นนักเรียนชาย 76 คน นักเรียนหญิง 91 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ (Rating scale) ใน 6 ด้าน คือด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน มีค่าอำนาจจำแนก ได้หาอำนาจแต่ละข้อ ตั้งแต่ .25 ถึง .97 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบในการวิจัยและการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t -test) และจำแนกตามเพศระดับชั้น โดยการทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันจึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ใน 6 ด้าน สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน และด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน แต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

1.1 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีแหล่งเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ในการเรียนรู้ตามอาคารสถานที่ ความเหมาะสมของสถานที่ออกกำลังกายและสนามกีฬาและความมั่นคงของอาคารเรียนกำแพงและประตูโรงเรียน

1.2 ด้านการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความรู้ ความสามารถในการสอนของครู ครูแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน และความสามารถในการจัดแผน และกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแต่ละรายวิชา

1.3 ด้านให้บริการผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสะดวกในการใช้บริการยืมหนังสือห้องสมุด เติงนอนในห้องพยาบาลเพียงพอและถูกสุขลักษณะ และการให้คำปรึกษาของครูแก่นักเรียนทุกคน ยกเว้น ข้อความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการห้องสมุดโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนสามารถเลือกชมรมได้ตามต้องการ ความรู้ความสามารถของผู้เรียนจากโรงเรียนแห่งนี้เป็นที่ยอมรับของสังคม และชุมชน และผู้เรียนมีความตั้งใจกับการเรียนแต่ละรายวิชาที่โรงเรียนเปิดสอน

1.5 ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน ความหลากหลายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการวางแผนการจัดกิจกรรม

1.6 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความภูมิใจของผู้เรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้ ความรู้สึกผูกพันของผู้เรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้ และความรู้สึกอบอุ่นสนุกสนานเมื่อได้ร่วมกลุ่มเพื่อน ยกเว้น ข้อความภูมิใจของผู้เรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศโดยรวมและด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนวัดหนองกันเกรา เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ในเขตอำเภอแกลง ปัจจุบันมีนักเรียนถึง 802 คน และอยู่ในแหล่งโรงงานอุตสาหกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ วิชาการและด้านอื่น ๆ อีกทั้งผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ในการพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ด้านอาคารสถานที่ ด้านการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ด้านเทคโนโลยี และด้านที่มีความสำคัญมากที่สุด อีกด้าน คือ ด้านการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนตามแนวคิดของ Astin (1971. p 3) สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ตลอดจนพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมนุษย์เป็นอย่างมาก สภาพแวดล้อมเป็นตัวกล่อมเกลานุคลิกลักษณะและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของผู้เรียน ดังนั้น ท่านจึงได้นำแนวคิดทฤษฎีด้านการบริหารการศึกษามุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนจะต้องส่งเสริมหรือกระทำให้มีขึ้นเพื่อให้โรงเรียนมีบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่ดี อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ภาคภูมิใจอบอุ่นและสบายใจรู้สึกในการเป็นเจ้าของร่วมกัน มีส่วนกระตุ้นความสนใจและตั้งใจเรียนตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ และมีความสุข โรงเรียนได้ตระหนักและมีการจัดทำแผนหรือ โครงการสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาส่งเสริมด้านการปลูกฝังจิตสำนึกความรับผิดชอบแก่ผู้เรียนมาตลอด ส่งผลให้โรงเรียนผ่านการประเมิน โรงเรียนสิ่งแวดล้อมระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 ได้รับรางวัลจาก โครงการธนาคารขยะรีไซเคิล เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึก ให้แก่ผู้เรียนรู้จักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมการแยกขยะ และการนำกลับมาใช้ใหม่อย่างมีคุณค่า และรางวัลนี้จึงทำให้โรงเรียนวัดหนองกันเกราได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนโรงเรียน ในระดับประถมรับการประเมิน โรงเรียนส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับภาคในปีเดียวกัน

การได้รับรางวัลที่น่าภาคภูมิใจครั้งนี้คือผลของความร่วมมือกันจากคณะครูทุกคนรวมถึงบุคคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างน้อย ทำให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีการศึกษา ค้นคว้าในการพัฒนาตนเอง มีความสามารถในการใช้สื่อ ผลิตสื่อ และเทคโนโลยีในการจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิรัช เปยะกัง (2553, หน้า 71) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ อัมพวัน สุวรรณพันธ์ (2552, หน้า 62) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า

1.1 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีแหล่งเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ในการเรียนรู้ตามอาคารสถานที่ ความเหมาะสมของสถานที่ออกกำลังกาย และสนามกีฬา และความมั่นคงของอาคารเรียนกำแพงและประตูโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการจัดบรรยากาศในโรงเรียนและนอกโรงเรียนให้มีความแข็งแรงและปลอดภัยเหมาะสมสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียนและโรงเรียนเป็นโรงเรียนต้นแบบเน้นการอ่านจึงต้องมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ตามต้นไม้ในโรงเรียนจะมีป้ายบอกชื่อต่าง ๆ ให้ความรู้ และบริเวณต่าง ๆ ในโรงเรียนจะมีแหล่งเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้อ่านและจดบันทึกเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้เกิดผู้เรียนจากโครงการดี ๆ ส่งผลให้นักเรียนมีนิสัยรักการมากขึ้นและชอบเข้าห้องสมุด ดังนั้น ทางโรงเรียนก็ได้พัฒนาปรับปรุงห้องสมุดอาคารไม้เก่าปรับปรุงทาสีใหม่และจัดรูปแบบการบริการที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากชุมชนภายนอกหลาย ๆ ด้าน เช่น การบริจาคหนังสือใหม่ ๆ ทำให้ห้องสมุดของโรงเรียนมีความพร้อมจึง และยังมีแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ อีกเช่น สวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์การเรียนรู้ห้องพระมหาชนก ศูนย์การเรียนรู้ห้องสุนทรภู่ ศูนย์การเรียนรู้ห้องอาเซียน วัดหนองกันเกรา โรงอาหาร ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์

เป็นต้น โรงเรียนยังมีคำสั่งให้ครูประจำห้องเรียนและประจำเขตพื้นที่ภายในโรงเรียนเพื่อโดยให้นักเรียนประจำชั้นเป็นผู้ดูแลรักษาความสะอาด จัดบรรยากาศให้สวยงาม โดยครูประจำชั้นเป็นผู้กำกับดูแล ซึ่งการจัดบริเวณรับผิดชอบให้กับนักเรียน และมีการประกวดความสวยงามความสะอาด ให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบและกระตือรือร้นในการดูแลรักษา มีความรู้สึกเป็นเจ้าของของโรงเรียน เกิดความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาและรักษาบริเวณที่นักเรียนรับผิดชอบส่งผลให้โรงเรียนผ่านการประเมินในหลายด้าน ดังนั้น การประเมินในด้านอาคารสถานที่และบรรยากาศในโรงเรียนทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาด้านอาคารสถานที่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประวิช โพธิ์แสง (2552, หน้า 56) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนสิริราชอนุสรณ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสิริราชอนุสรณ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้าน มีความเหมาะสมมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดบริการผู้เรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัมพวัน สุวรรณพันธ์ (2552, หน้า 16-17) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนเป็นปัจจัยเสริมให้สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมเพราะสถานศึกษาถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งหลาย นอกจากนั้นยังเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของแต่ละคน โดยสภาพที่เป็นจริงสภาพแวดล้อมดังกล่าวไม่ค่อยได้รับการเอาใจใส่ส่วนใหญ่จะมองข้ามไปจนเกิดปัญหาด้านความปลอดภัย หรือการแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ขึ้นเมื่อถึงเวลาที่จะสายเกินแก้หรือเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยาก ดังนั้น ครูและผู้บริหารควรตระหนักถึงอิทธิพลของสภาพแวดล้อมการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ตลอดถึงเป็นบรรยากาศที่ดีในการศึกษาเล่าเรียนซึ่งจะส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย สังคม สติปัญญาซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฌฐมนันท์ ปัญญาวิณิน (2553, หน้า 40) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านไร่จันดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านไร่จันดี ทั้งโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง ด้านเพื่อนร่วมชั้นเรียน และด้านครูผู้สอนและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนพันธ์ แก้วประทีป (2554, หน้า 67) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนทัพพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนทัพพระยาพิทยา

ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้น ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียนและด้านการให้บริการผู้เรียน

1.2 ด้านการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการสอนของครู ครูแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน และความสามารถในการจัดแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแต่ละรายวิชา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนได้มีการอบรมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านเทคนิคการสอนต่าง ๆ การเขียนแผนการจัดการเรียนการสอน การผลิตสื่อ วัสดุ และการใช้เทคโนโลยี ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเนื่องจากที่อายุค่อนข้างน้อย ทำให้มีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผู้บริหารเน้นการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้นำเรียนรู้ โดยนักเรียนและครูประจำชั้นช่วยการดูแลและพัฒนา จึงทำให้บรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ จรินทร์ วงวิวัฒนาวุฒิ (2553, หน้า 15-16) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของผู้เรียนผู้สอนจะต้องเป็นการจัดกระบวนการ และสร้างบรรยากาศในการสอนที่เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนรวบรวมไปถึงการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้สอนจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ทั้งด้านความรู้ ความสามารถและบุคลิกภาพลักษณะเพราะผู้สอนเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนนักศึกษาประพฤติปฏิบัติตาม มาริษา ชรรมะ (2554, หน้า 24) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนนั้นจะมีลักษณะสำคัญ เช่น พฤติกรรมของครู วิธีการสอนโดยใช้สื่อ อุปกรณ์ ตลอดจนสร้างทัศนคติ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน นักศึกษา สิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้ และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตต่อไป พิทักษ์ สมาน (2557, หน้า 19-20) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในห้องเรียนการจัดการเรียนการสอนผู้สอนจะต้องเป็นผู้จัดกระบวนการ และสร้างบรรยากาศในโรงเรียนการสอนสอนให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอนเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนรวมไปถึงการหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้กระบวนการสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้สอนจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ทั้งในด้านความรู้และความสามารถและบุคลิกภาพลักษณะ เพราะผู้สอนเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ นักเรียน ประพฤติปฏิบัติตามการสอนเป็นทั้งศาสตร์ศิลป์ ครูอาจารย์ที่สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่ในการใช้เทคนิคในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนรู้เนื้อหาและกระบวนการคิด ดังนั้น เปลี่ยนความคิดจากครูผู้ (Teacher-teaching) มาเป็นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ (Learner-learning) ครูต้องมีความสามารถในการออกแบบระบบการเรียนการสอน

ที่เน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ ในเรื่องเกี่ยวกับความเป็นชาติไทย วัฒนธรรม คุณธรรม และ มาตรฐานความรู้ความเข้าใจในเรื่องของท้องถิ่น ระบบการเรียนการสอนจะครอบคลุมถึง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อการเรียนการสอน การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ในแนวทางของ การรับประกันผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนเต็มศักยภาพ ครูและผู้สอนจึงต้องมีความรู้ ความสามารถด้านวิชาการ มีทักษะในการใช้อุปกรณ์และสื่อการสอน รวมทั้งกระบวนการเรียน การสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อม ๆ กันสอดคล้องกับผลวิจัยของ อาคม รุ่งสีงาม (2550, หน้า 52) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของรัก เรียนโรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและ รายด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสอดคล้องกับผลวิจัยของ นันทวัน มุสิกบุตร (2553, หน้า 46) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา จังหวัดชลบุรี โดยรวม และรายด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านให้บริการผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ยกเว้น ข้อความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการห้องสมุดโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความสะดวกในการให้บริการยืมหนังสือห้องสมุด เติงนอนในห้องพยาบาล เพียงพอและถูกสุขลักษณะและ การให้คำปรึกษาของครูแก่นักเรียนทุกคน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีการพัฒนาแบบเรียกว่าก้าวกระโดดทำให้มีนักเรียนจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น จะต้องตระหนักในเรื่องของการให้บริการกับผู้เรียนในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเห็นได้ชัดว่าโรงเรียนมีการพัฒนาห้องสมุดอย่างเห็นได้ชัดจำนวนหนังสือที่เพียงพอมากและมีสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ให้บริการแก่ผู้เรียนถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีมากที่สุดที่จะฝึกพัฒนาทักษะให้ผู้ผู้ใช้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และปลูกสำนึกรักการอ่าน รู้จักอ่านหนังสืออย่างมีวิจารณญาณส่งผลได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนต้นแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและรณรงค์ในเรื่องของการอ่านทุกอย่างที่ขวางหน้า ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องมีการพัฒนาปรับปรุงห้องสมุดให้มีความทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาเพื่อให้การบริการที่สะดวกรวดเร็วและได้รับรางวัลห้องสมุดเหรียญทองในปี พ.ศ. 2553 ทั้งนี้โรงเรียนวัดหนองกันเกราวยังได้ให้ความสำคัญในเรื่องของด้านสุขภาพและการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพให้ถูกสุขอนามัยในสภาพแวดล้อมแหล่งโรงงานอุตสาหกรรม เช่นการมีหมอมามาตรวจสุขภาพฟันตลอดปี และสุขภาพครู การวัดการตรวจอากาศให้ปราศจากอากาศเป็นพิษ ให้บริการอาหารกลางวันฟรี นมฟรี ทำให้นักเรียนมีการเจริญเติบโต

แข็งแรงสมบูรณ์เต็มวัย มีน้ำหนัก ส่วนสูง มีสมรรถภาพทางกายภาพตามเกณฑ์มาตรฐานส่งเสริมให้นักเรียนออกกำลังกายสม่ำเสมอโดยสนามฟุตบอลมีอาคารเอนกประสงค์ขนาดใหญ่เพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมและเป็นแหล่งเรียนรู้ออกกำลังกายเมื่อนักเรียนได้ใช้และทำกิจกรรมทุกวันจึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Astin (1971, p. 135 อ้างถึงใน อภากาศร์ พายสำโรง, 2550, หน้า 29) ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมด้านการให้บริการนักเรียน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนได้รับความสะดวก ปลอดภัย และสุขสบาย เช่น บริการแนะแนว บริการสุขภาพบริการ ด้านสวัสดิการ ห้องสมุด บริการประชาสัมพันธ์ บริการด้านการหางาน และบริการด้านอาชีพ เป็นต้น และสอดคล้องกับผลวิจัยของ อภากาศร์ พายสำโรง (2552, หน้า 53) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนพรพงษ์กุล จังหวัดสระแก้ว พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนพรพงษ์กุล จังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ผู้เรียนด้านสังคมกลุ่มเพื่อน และอันดับสุดท้าย ด้านการให้บริการผู้เรียน

1.4 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ

อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนสามารถเลือกชมรมได้ตามต้องการความรู้ความสามารถของผู้เรียนจากโรงเรียนแห่งนี้เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน และผู้เรียนมีความตั้งใจกับการเรียนแต่ละรายวิชาที่โรงเรียนเปิดสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษา ที่อ้างอิงแนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข มีคุณธรรมนำความรู้ และมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่อยู่ในหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาอย่างรอบด้าน และเรียนรู้เพิ่มเติมตามความสนใจตามที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ ครูถือเป็นหัวใจสำคัญหลักในการผู้ส่งเสริมเป็นผู้ผลักดันให้นักเรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานเป็นทีม เช่น กิจกรรมชมรมส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมธนาคารขยะ โรงเรียน กิจกรรมสถานักเรียนที่ดูแลน้อง กิจกรรมชมรมดุริยางค์ เป็นต้น ทางโรงเรียนยังมีการจัดห้องปฏิบัติการทางภาษา แหล่งเรียนรู้จริงที่หลากหลายเพื่อฝึกให้นักเรียนมีส่วนร่วมสร้างขึ้นและร่วมกันพัฒนาเป็นการฝึกให้นักเรียนเป็นคนดีมีจิตอาสา ส่งผลให้นักเรียนเกิดความห่วงหาและช่วยกันอนุรักษ์สภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน กิจกรรมเหล่านี้จะเสริมสร้างให้นักเรียนตื่นตัวพร้อมที่จะพัฒนาการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเมื่อจบไปก็จะเป็นคนที่มีประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุชาวรินทร์ บุญเกิด (2550, หน้า 44) ได้ศึกษาความพึงพอใจ

ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนศิริราชอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนศิริราชอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวัง ของผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียนโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ แก่ผู้เรียนความหลากหลายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการวางแผน การจัดกิจกรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนอย่างหลากหลาย ตามความถนัดของผู้เรียน เช่น กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์จิตอาสา กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาการประจำปีการศึกษา กิจกรรม ทั้งภายในและนอกโรงเรียน กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ วันสุนทรภู่ วันภาษาไทย วันวิทยาศาสตร์ และกิจกรรมมรดก ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนมีโอกาส ได้ฝึกฝนทักษะการทำงาน ทักษะการดำรงชีวิต และพัฒนาความสามารถของตนซึ่งสอดคล้อง กับผลวิจัยของ วิรัช เปยะกัง (2553, หน้า 56) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า สภาพแวดล้อม ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนปลวกแดงพิทยาคมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน โดยรวมอยู่ใน ระดับมากและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทธกร ภาคสารศิริ (2553, หน้า 66) ความพึงพอใจ ต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเมืองพัทธา 8 (พัทธานุกูล) พบว่า ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ยกเว้น ข้อความรู้สึกผูกพันของผู้เรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้อยู่ในระดับ มากที่สุด ความรู้สึกผูกพันของผู้เรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้และความรู้สึกอบอุ่นสนุกสนานเมื่อได้ร่วม กลุ่มเพื่อนนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการที่คุณครูปลูกฝังให้นักเรียนได้ร่วมกันสร้างโรงเรียนของ เราให้มีคนดี มีนักเรียนที่น่ารัก สามัคคีของกลุ่มผู้เรียนของโรงเรียน ความรู้สึกอบอุ่นและ สนุกสนานเมื่อได้ร่วมกลุ่มเพื่อนนักเรียน และความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อนผู้เรียน อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนได้ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นคุณธรรมนำความรู้ มีการจัด กิจกรรมที่เน้นการสร้างสามัคคีในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมกีฬา ค่ายคุณธรรม กิจกรรมศิษย์ไหว้ครูน้อง ๆ ไหว้พี่ และการทักทายกันทำความเคารพกัน สอนให้นักเรียนมีน้ำใจ เอื้ออาทรต่อกัน ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมกันเต็มที่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภายใน โรงเรียนทำโรงเรียนให้เหมือนบ้าน ในแต่ละวันเด็กจะให้ความร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมทำให้

นักเรียนภายในโรงเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เกิดความสนุกสนาน และยังมีการช่วยเหลือ
เกื้อกูลกันกิจกรรมรักษาความสะอาดภายใน โรงเรียนที่เป็นบริเวณรับผิดชอบของห้องเรียนเดียวกัน
ก็ถือเป็นการสร้างโอกาสได้ทำงานร่วมกัน และก่อนการสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 โรงเรียนจะจัดวันปัจฉิมมอบเกียรติยศให้กับรุ่นพี่ที่จบการศึกษาและเกียรติบัตรด้าน
การประพฤติตนเป็นคนดีด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นใบเบิกทางคนดีการันตรีคุณภาพผู้สังคมที่ใหม่
ซึ่งจากสาเหตุดังกล่าวทำให้ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมและ
รายชื่ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลวิจัยของ อนุชิตี สงวนหงษ์ (2552, หน้า 41) ได้ศึกษา
สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนชุมชนบ้านคลองพลู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เรื่องความเห็นด้านกลุ่มเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและด้าน
อาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอนด้านการให้บริการผู้เรียนด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนอง
ความมุ่งหวังของผู้เรียน และด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้อง
กับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนวัดหนองกันเกราเป็น โรงเรียน
ที่สะดวกกับการเดินทางและติดถนนสุขุมวิทอยู่ในแหล่งโรงงานอุตสาหกรรม และพร้อมเปิด
โอกาสรับนักเรียนตลอดปีการศึกษา โดยนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงหมุ่นเวียน
ย้ายเข้าย้ายออกตลอด และบุคลิกภาพอุปนิสัยของนักเรียนชายและหญิงมีความแตกต่างกัน
โดยธรรมชาติ นักเรียนชายส่วนใหญ่มีอุปนิสัย รักพวกพ้อง ชอบความท้าทายอยากลอง อยากรู้
อยากเห็น เรียกร้องความสนใจสร้างจุดเด่นชอบเล่นรุนแรงแสดงออกทางอารมณ์อย่างเห็นได้ชัด
การตักเตือนอบรมสั่งสอนจากครูสำหรับนักเรียนชายก็ปฏิบัติตามได้น้อยมากกว่านักเรียนหญิง
ส่วนใหญ่ นักเรียนหญิง จะมีความละเอียดกว่านักเรียนชาย และจะรักความสะอาดรักความสวยงาม
เช่น ถ้าห้องน้ำไม่สะอาดก็จะไม่ยอมเข้าไปใช้ไม่เหมือนกับผู้ชายไม่ค่อยพิถีพิถันในเรื่องนี้มากนัก
จึงทำให้ในเรื่องของอาคารสถานที่ สอดคล้องกับผลวิจัยของ ณฐมนต์ บุญจิณิน (2553, หน้า 47)
ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านไร่จันดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียน
บ้านไร่จันดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวม
และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลวิจัยของ รักณี

มันจิตร (2550, หน้า 47) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็น วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิระเวก สุขสุคนธ์ (2550, หน้า 74) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนคลองหาดพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า สภาพ และความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนคลองหาดพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

3. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากที่โรงเรียน ได้จัดปฐมนิเทศให้กับนักเรียนที่เข้าใหม่ทุกปี และโรงเรียนมีการประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน เพื่อชี้แจงนโยบายทางโรงเรียนที่นักเรียนต้องถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน และสร้างความเข้าใจ ที่ตรงกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนได้มีการร่วมทำกิจกรรม ในโรงเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้น และโรงเรียนมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมสร้างบรรยากาศให้เป็นแหล่ง เรียนรู้ และนักเรียนทุกคนได้ใช้บริการแหล่งเรียนรู้ และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งส่วนใหญ่เรียนที่นี่ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจึงซึมซับบรรยากาศความอบอุ่นจากคุณครู และบุคลากร ทุกคน คู่กันเคยกับสภาพแวดล้อมที่มีต้นไม้ร่มรื่น มีที่พักผ่อนหย่อนใจ มีแหล่งเรียนรู้ที่ทุกคน สามารถเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน และหัวใจสำคัญคือหลักสูตรของโรงเรียนเน้นวิชาการ พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องคุณธรรมจริยธรรม มุ่งปลูกฝังความรับผิดชอบ สร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกัน เป็นต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาคม รุนสีงาม (2550, หน้า 64) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองน้ำใส วิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองน้ำใสวิทยาคาร ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 ทั้งโรงเรียนและรายด้านส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 4 มีความคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมสูงกว่าผู้เรียนช่วงชั้นที่ 3 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิรัช เปยะกัง (2553, หน้า 69) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทาง การเรียนโรงเรียนปลวกแดงพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตาม ระดับชั้น โดยรวมและรายด้าน ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการให้บริการผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาจเนื่องจากส่วนใหญ่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษานี้มีนักเรียนย้ายเข้ามาเรียนเป็นจำนวนมากกว่าระดับชั้นอื่น ๆ ซึ่งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ จะแตกต่างไปจากโรงเรียนเดิม ผู้เรียนจะพบกับความแปลกใหม่ของสภาพแวดล้อมในสถานที่แห่งใหม่ และบางกลุ่มยังใช้เวลาในการศึกษาอยู่ที่นั่นน้อย ยังต้องใช้เวลาในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมรอบข้างสภาพแวดล้อมใหม่ ครู รูปแบบการสอนของครูแต่ละคนถูกระเบียบใหม่ ขาดความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ จำปาทอง (2551) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับช่วงชั้น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอน และด้านกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐมนต์ ปัญจวิณิน (2553) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านไร่จันดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 1 จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านให้บริการผู้เรียนแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อาจเนื่องมาจากการตระหนักและให้ความสำคัญกับการให้บริการผู้เรียนเพื่อให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาในทุกด้านที่ทัดเทียมกันเปิดโอกาสรับนักเรียนตลอดปีการศึกษา จากทุก ๆ พื้นที่ เพื่อให้เป็นการศึกษาอย่างต่อเนื่องและให้โอกาสนักเรียนที่ย้ายเข้ามาตลอดปีการศึกษา โรงเรียนมีการให้บริการนักเรียนในด้านต่าง ๆ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน ผู้ปกครองรับการศึกษาเพียงอ่านออกเขียนได้เท่านั้นบางครั้งครอบครัวผู้ปกครองเพียงแค่อ่านออกเขียนได้ หรือไม่ค่อยมีเวลาให้ลูก จึงทำให้การสานต่อระหว่างโรงเรียนกับที่บ้านขาดการพัฒนาการเรียนอย่างต่อเนื่องจะทราบได้ทางโรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลประชากรแฝงทุกปีการศึกษานี้ก็เช่นกันมีประชากรแฝงร้อยละ 60 และได้อพยพย้ายถิ่นตามผู้ปกครองมาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ขณะที่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้ระยะเวลาในการศึกษานานกว่า จึงมีความผูกพันกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มากกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสบการณ์ในโรงเรียนมากกว่าจึงมีความคิดเห็นมากกว่านักเรียนชั้นอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนพันธ์ แก้วประทีป (2557, หน้า 67) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน โรงเรียนทัพพระยาพิทยา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว พบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียน โรงเรียนทัพพระยาพิทยา จำแนกตามระดับชั้น ด้านการให้บริการผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิรัช เปยะกิ่ง (2553, หน้า 69) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้าน ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการให้บริการผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก แต่มีบางประเด็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้ ความสะอาดของห้องเรียนและเป็นระเบียบ ผู้บริหารและครูควรช่วยกันพัฒนาปรับปรุงห้องเรียนให้มีความสะอาด จัดห้องเรียนให้เป็นระเบียบมากขึ้น
2. ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากแต่มีบางประเด็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้ ครูเข้าสอนตรงเวลาและเต็มเวลาของการสอน อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีการขาดแคลนอัตรากำลังครูมากต่อจำนวนนักเรียนที่เพิ่มมากขึ้น ภาระงานของครูบางครั้งต้องทำงานตามนโยบายจากส่วนกลางให้ทันเวลา ดังนั้น ผู้บริหารและครูควรตระหนักในหน้าที่ครูควรเข้าสอนให้ตรงตามเวลาที่กำหนดพร้อมทั้งมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ฝ่ายวิชาการต้องมีการนิเทศตามรูปแบบที่จริงจังเหมาะสม สิ่งที่สำคัญคือผู้บริหารควรมอบหมายแบ่งงานกระจายสู่บุคลากรทุกคนโดยให้ออกสัปดาห์การทำงานให้แต่ละคนอย่างเท่าเทียมกัน ควรมีการนิเทศและยังโรงเรียนมีครูผู้ช่วยมากประสบการณ์ทำงานน้อย จึงต้องควรมีครูพี่เลี้ยงที่ต้องคอยให้คำแนะนำอย่างจริงจัง และประเมินครูผู้ช่วยอย่างเข้มมากกว่านี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก แต่มีบางประเด็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้ ความสะอาดของจุดบริการน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนจัดบริการแก่ผู้เรียนโรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนควรปรับปรุงในเรื่องความพอเพียงของจุดบริการน้ำดื่ม ควรจัดให้มีในทุกอาคารเรียน และดูแลเรื่องความสะอาดของน้ำดื่มด้วย
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากแต่มีบางประเด็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้ ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้มีคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนควรจัดโครงการเข้าค่ายส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดย

การสอนในแต่ละวิชา การเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ พุทธธรรม ปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากแต่มีบางประเด็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้ ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมร่วมกัน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนจัดกิจกรรม ส่งเสริมความร่วมมือของนักเรียนในการจัดกิจกรรม และให้ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของช่วงเวลาการจัดกิจกรรม และมีการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลทุกกิจกรรม ในแต่ละปีการศึกษาและควรจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์ตรงและมีโอกาสค้นพบความรู้ ด้วยตนเองให้มากขึ้น

6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากแต่มีบางประเด็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้ การช่วยเหลือกันระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องในโรงเรียน โรงเรียนควรจัดอบรมพัฒนานักเรียนรุ่นพี่ให้ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับรุ่นน้อง ส่งเสริมให้นักเรียนนำแนวทางที่ดีมาเป็นแบบอย่าง ปลูกฝังให้นักเรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันกับบุคคลอื่น ๆ เช่น การจัดค่ายคุณธรรมจริยธรรม และให้นักเรียนคละกันโครงการที่สอนน้อง จัดกิจกรรมกีฬา สันทนาการที่รุ่นพี่กับน้อง จัดนิทรรศการแสดงผลงานให้นักเรียนได้ร่วมกลุ่มกันทำงาน มีกิจกรรมวิชาการ เข้าค่ายทัศนศึกษาแบบให้ช่วยพี่ดูแลน้อง และนักเรียนจะได้มีความใกล้ชิดผูกพัน รู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานในกลุ่มเพื่อน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสาเหตุหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านการเรียนของนักเรียนชายโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางของนักเรียนด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: อรุณสภา.
- กองวิจัยการศึกษา. (2545). การศึกษาคุณลักษณะและพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: อรุณสภา.
- จรินทร์ วงษ์วิวัฒน์วุฒิ. (2553). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยสารพัดช่าง กลุ่มภาคตะวันออก. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉันทนา บุพพรณ. (2557). สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ในทัศนะของนักศึกษาอาจารย์และผู้บริหาร. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณฐมนต์ ปัญจวิณิน. (2553). ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านไร่จันดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนพันธ์ แก้วประทีป. (2557). ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนทัพพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ชเนศ ขำเกิด (2553). การพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างบูรณาการ. วารสารวิทยาจารย์, 109(8), 69-72.
- นันทวัน มุสิกบุตร. (2553). สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทิน โอทาน. (2551). ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสามแยกน้ำเป็น จังหวัดระยอง เขต 2. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.

- นัยฐาพร ดุษฎี. (2555). การศึกษาการจัดสิ่งแวดล้อมโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญกล้า ปลื้มอารมณ์. (2551). สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านวังวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 3(1), 22-25.
- ประวิช โพธิ์แสง. (2552). การศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสิริราชานุสรณ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสงค์ ทองยิ่ง. (2551). การศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนคลองแก้ววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรพจน์ พจน์พัฒนพล. (2548). ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนวัดเทพนิมิตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิทักษ์ สมาน. (2557). การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- แพรวพรรณ ไชยรงค์. (2552). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางในสถาบันราชภัฏ มหาสารคาม ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ กาญจนะประยูร. (2548). ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเกาะโพธิ์ ถ้วยงามวิทยา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ ศรีฟ้า. (2554). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน. เข้าถึงได้จาก <http://srithai.hypermart.net/environment.html>

- ภัทรภร ภาคสารศรี. (2552). ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเมืองพัทยา 8. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มาริษา ธรรมะ. (2554). ความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยบูรพาวิทยาเขตสารสนเทศสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา. (2558 ก). สารสนเทศโรงเรียนวัดหนองก้นเกรา. ระยอง: โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา.
- โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา. (2558 ข). รายงานการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ปีการศึกษา 2558. ระยอง: โรงเรียนวัดหนองก้นเกรา.
- รักณี มั่นจิตร. (2550). ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งนภา คนเล. (2553). ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านสองสลึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัลภา เทพหัสดินทร์ ณ อยุธยา. (2550). บุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภ กันทรัพย์. (2555). แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช,
- วสิน สุขสวัสดิ์. (2552). ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2555). การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน. ใน เอกสารการสอนวิชาชุดวิทยาการสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงเรียนและชุมชน หน่วยที่ 11. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2557). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- วิเชียร ประเสริฐกุล. (2548). ความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยการอาชีพ
สอยดาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. (2553). พฤติกรรมมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิระเวก สุขสุคนธ์. (2550). สภาพและความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน
โรงเรียนคลองหาดพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิรัตน์ บัวขาว. (2553). จัดการเรียนการสอนอย่างไรให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข.
ประชากรศึกษา, 51(1), 24.
- วิรัช เปยะกั้ง. (2553). ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิษณุ ผสมทรัพย์. (2548). ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเกษตรและ
เทคโนโลยีภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิโรจน์ จำปาทอง. (2551). ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียน
พนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง. (2553). การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน. เชียงใหม่: คณะธุรกิจ
การเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2544). หลักสูตรการเรียนการสอนขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). แนวทางการประเมินตนเองของโรงเรียน.
กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2556-2557*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สันติสุข ศิลปภษา. (2547). *การพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านชีโหล่น อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุคช ยาธา. (2553). *สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนทำพระยาพิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระงแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุคใจ ศรีบุญเรือง. (2554). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนปราชญ์ราษฎร์อำรุง จังหวัดปราจีนบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาวรินทร์ บุญเกิด. (2550). *ความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองยายอินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระงแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์. (2554). *ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- สุรัตน์ หาญพลาศัย. (2551). *ความพึงพอใจของนักเรียน/นักศึกษา ที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). *การผลิตวัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- เสาวรัตน์ สายถิ่น. (2549). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนชลกันยากุลแสนสุข จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2528). *การบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อรรถสิทธิ์ สุทธิวาริ. (2550). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อรพันธุ์ ประดิษฐ์รัตน์. (2553). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัมพวัน สุวรรณพันธ์. (2552). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนุชิตี สวงนงษ์. (2552). *สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านคลองพลู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อาคม รุนศรีงาม. (2550). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนคลองน้ำใสพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อาภาภรณ์ พายสำโรง. (2550). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนพรพงษ์กุล จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทัยวรรณ อิศริยะวณิช. (2548). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนศิริเวศร์ตานุอุปถัมภ์ จังหวัดตราด*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทุมพร ทองอุไทย. (2552). *รายงานผลการวิจัยเรื่อง ลักษณะการสอนของอาจารย์ในอุดมคติ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา: แนวคิดสู่ปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บุคพอยส์.
- Astin, A. W. (1971). *The college environment*. New York: American council on Education.
- Astin, A. W. (1985). *Achieving education excellence*. San Francisco: Jossey-Boss.
- Astin, A. W. (1993). *What matters in college? Four critical years revisited*. San Francisco: Jossey-Boss.
- Benn, G. C. (1976). A comparison of the ideas and read college environment as perceived by entering freshman in Oklahoma State University. *Dissertation Abstracts international*, 36(11), 4026-A.

- Best, J., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Bloom, B. S. (1992). *Human character is tic and school learning*. New York: McGraw-Hill.
- Brook, L. G. (1964). *The modern university*. London: Ander Deutsch.
- Brown, E. (1975). Student-parent evaluation of higher education purpose. *Dissertation Abstracts International*, 36(1), 140-A.
- Chin, C. C. (1993). A study of environment knowledge, attired and behavior of secondary student per and in service teachers in Taiwan. *Dissertation Abstracts International*, 32(14), 247.
- Chickering, A. W. (1969). *Education and identity*. San Francisco: Jossey-Boss.
- Cronbach, L. S. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Featherstone, L. J. (1965). *Planning education facilities*. New York: the Center for Applied
- Harold, W. (1964). *Personality change student*. New York: Nevitt standford.
- Holland, B. T. (1972). *Student, faculty, administration perception of environment of a North Carolina Community College*. *Dissertation Abstracts International*, 32(8), 4308-A.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Education administration*. Singapore: McGraw-Hill.
- Harry, O. L. (1960). A study of personel services at Michigan College of Minig and Technology. *Dissertatiion Abstracts International*, 21(5), 1126.
- Krasner, L., & Leonard, U. P. (1974). *Behavior influence and personality: The social matrix of human action*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*.
- Mark, G. S. (1971). Institutional tensions: A multiple case study for four campuses using the transactional analysis of personality and environment (TAPE). *Dissertation Abstracts International*, 31(1), 4308-A.
- McVey, G, F. (1989), *Learning environment, in The international encyclopedia of educational teaching*. Oxford: Pergaman.
- Rice, J. C. (1975). Relationships among major educational goals: Perception of campus Environmentand personality college juniors. *DissertationAbstracts International*, 31(1), 744-A.
- Walbery, H. J. (1987). Curriculum development: A guide to practice. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ๖0194

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

14 กันยายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เค้าโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้บัณฑิต
ระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวพรนิภา ชวนชื่น รหัส 58920416

งานนิพนธ์เรื่อง ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นกรร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

โดยมี **ดร.ชัยพจน์ รักราม** เป็น ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็น
อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต ในครั้งนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุเมธ งามกนก**
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศร 6218.8/ ๖0195

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

17 กันยายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองก้นกรร

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้ผลิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพาทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวพรนิภา ชวนชื่น รหัส 58920416

งานนิพนธ์เรื่อง ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นกรร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

โดยมี ดร.ชัยพจน์ รักราม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว0195

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

19 กันยายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองก้นกรร

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้ผลิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพาทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวพรนิภา ชวนชื่น รหัส 58920416

งานนิพนธ์เรื่อง ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองก้นกรร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

โดยมี ดร.ชัยพจน์ รักราม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 และเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามเพศและระดับชั้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของแบบสอบถาม มี 2 ข้อ

1. เพศ ได้แก่ ชาย และ หญิง
2. ระดับชั้น
 - 2.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4)
 - 2.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5)
 - 2.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียน

วัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความมุ่งหวังของผู้เรียนด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน จำนวน 57 ข้อ

1. ให้ท่านพิจารณาแบบสอบถามในแต่ละหัวข้อ แล้วให้ท่านทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องหมายเลข 1, 2, 3, 4, หรือ 5 ซึ่งกำหนดค่าระดับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนระดับน้อยที่สุด

2. โปรดตอบแบบสอบถาม

3. คำตอบของท่านจะมีประโยชน์ต่องานวิจัยเป็นอย่างมาก ขอความกรุณาท่านให้ตอบตามความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

4. แบบสอบถามนี้ใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยเท่านั้น คำตอบต่าง ๆ จะเก็บไว้เป็นความลับ
5. ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างสูง ที่ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 2 ข้อ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย (✓) ลงใน ตามความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. ระดับชั้น
 - ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 - ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 จงเลือกระดับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองก้นกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ให้

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
อาคารสถานที่						
1	ความสะอาดของห้องเรียนและเป็นระเบียบ					
2	ความสะอาดของบริเวณโรงเรียน					
3	มีแหล่งเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ในการเรียนรู้ตามอาคารสถานที่					
4	ความเพียงพอของห้องเรียน และห้องปฏิบัติการ					
5	ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ ภายในห้องเรียน					
6	ความสะดวกทางคมนาคมของสถานที่ตั้งโรงเรียน					
7	ความแข็งแรงมั่นคงของอาคารเรียนกำแพงและประตูโรงเรียน					
8	ความสะอาดและถูกสุขลักษณะของห้องน้ำห้องส้วม					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
อาคารสถานที่ (ต่อ)						
9	ความเหมาะสมของสถานที่ออกกำลังกายและสนามกีฬา					
ด้านการเรียนการสอน						
10	ความสามารถในการจัดแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแต่ละรายวิชา					
11	ความรู้ความสามารถในการสอนของครู					
12	ความมีมาตรฐานในการวัดประเมินผลของครู					
13	ความสามารถในการหาสื่อ วัสดุประกอบการสอนของครู					
14	ครูใช้วาจาสุภาพไพเราะกับนักเรียน					
15	การมีเทคนิคที่ดีในการสอนของครู					
16	ครูแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน					
17	ความสนใจค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอของครู					
18	ครูเข้าสอนตรงเวลาและเต็มเวลาของการสอน					
19	ความสนใจเอาใจใส่ต่อผู้เรียนของครู					
20	การมีคุณธรรมมีเมตตาปราณีเป็นแบบอย่างที่ดี					
21	การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียนของครู					
22	นักเรียนมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น					
ด้านการให้บริการผู้เรียน						
23	ความสะอาดของจุดบริการน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนจัดบริการแก่ผู้เรียน					
24	ความสะอาดของน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนบริการแก่ผู้เรียน					
25	ความสะอาดในการให้บริการยืมหนังสือห้องสมุด					
26	ขนาดของโรงอาหารเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน					
27	ความสะอาดถูกสุขอนามัยของโรงอาหารของโรงเรียน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการให้บริการผู้เรียน (ต่อ)						
28	อาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้มีสารอาหารครบ 5 หมู่					
29	การให้คำปรึกษาของครูแก่นักเรียนทุกคน					
30	ส่งเสริมให้นักเรียนออกกำลังกายเป็นประจำ					
31	ความสะดวกในการให้บริการสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนรวดเร็วและใช้เวลาซื้อขายอย่างเหมาะสม					
32	เตียงนอนในห้องพยาบาลสะอาด เพียงพอและถูกสุขลักษณะ					
33	ความเอาใจใส่ในการดูแลของฝ่ายกิจการนักเรียน					
ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน						
34	ผู้เรียนมีความตั้งใจกับการเรียนแต่ละรายวิชาที่โรงเรียนเปิดสอน					
35	ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนชมรมได้ตามความต้องการ					
36	การยอมรับของสังคม หรือ ชุมชนต่อหลักสูตรของโรงเรียน					
37	ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้มีคุณธรรม จริยธรรม					
38	ความรู้ ความสามารถของผู้เรียนจากโรงเรียนแห่งนี้เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน					
39	ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้เป็นที่ต้องการของสถานศึกษาต่าง ๆ ในการเข้าศึกษาต่อ					
40	ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน					
ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน						
41	การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการวางแผนการจัดกิจกรรม					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน (ต่อ)						
42	การอำนวยความสะดวกของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมของผู้เรียน					
43	การสนับสนุนทางด้านการจัดกิจกรรมทางโรงเรียนในการจัดกิจกรรมของผู้เรียน					
44	การสนับสนุนของโรงเรียนให้ผู้เรียนเข้าจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน					
45	ความมีคุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียน					
46	ความหลากหลายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
47	ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมร่วมกัน					
ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน						
48	การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อนผู้เรียน					
49	ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน					
50	ความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาระหว่างเพื่อนร่วมกลุ่ม					
51	การช่วยเหลือกันระหว่างรุ่นพี่น้องในโรงเรียน					
52	การยอมรับการดัดเตือนระหว่างเพื่อนผู้เรียน					
53	ความรู้สึกอบอุ่นและสนุกสนาน เมื่อได้ร่วมกลุ่มเพื่อนนักเรียน					
54	ความรัก สามัคคีระหว่างกลุ่มผู้เรียนของโรงเรียน					
55	ความมีระเบียบวินัยของโรงเรียนแห่งนี้					
56	ความผูกพันของผู้เรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้					
57	ความภูมิใจของผู้เรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้					

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกตามรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน
โรงเรียนวัดหนองกันเกรา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก ด้านอาคาร สถานที่	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก ด้านการเรียน การสอน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก ด้านการให้บริการ ผู้เรียน	ข้อ	ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวัง ของผู้เรียน	ข้อ	ด้านการจัดกิจกรรม ของผู้เรียน	ข้อ	ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน
1	.85	10	.69	23	.66	34	.92	41	.86	48	.86
2	.77	11	.41	24	.77	35	.52	42	.53	49	.68
3	.85	12	.97	25	.76	36	.43	43	.81	50	.83
4	.81	13	.84	26	.45	37	.91	44	.65	51	.89
5	.73	14	.82	27	.35	38	.72	45	.76	52	.86
6	.73	15	.97	28	.65	39	.86	46	.45	53	.81
7	.43	16	.93	29	.35	40	.95	47	.88	54	.83
8	.35	17	.63	30	.38					55	.90
9	.74	18	.91	31	.52					56	.86
		19	.76	32	.80					57	.97
		20	.85	33	.68						
		21	.79								
		22	.92								

หมายเหตุ ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .92